

GOVORIMO HRVATSKI

broj 31
lipanj
2022.

školski list
Hrvatske
nastave
u Švicarskoj
Konfederaciji

Likovno-literarni kutak

Vremeplov

Cipelice latalice

Iz pera učiteljica

Dragi čitatelji našeg časopisa, dragi ljubitelji Hrvatske nastave u Švicarskoj, iznimna mi je čast i zadovoljstvo na ovoj uvodnoj stranici predstaviti vam naš novi stručni tim. Iza Hrvatske nastave u Švicarskoj jedno je turbulentno razdoblje u kojem smo ponekad bili poljuljani u nadi da će naša nastava mirno ploviti švicarskim vodama. Ipak, nakon svake oluje, vode se smire i grane sunce. A sunce isijava iz svake stranice ovog časopisa i s ponosom vas pozivam da zavirite u njegove vesele stranice kako bismo vam dočarali barem trenutak magije na našem hrvatskom jeziku koja se svakodnevno događa diljem Švicarske Konfederacije u učionicama svih naših učiteljica i učitelja.

v. d. koordinatora HNuŠ Mija Rajić

UČITELJI HRVATSKE NASTAVE U ŠKOLSKOJ GODINI 2021./2022.

Nevena Ćurković

Martina Kovačević Rakonić

Kristina Grbec

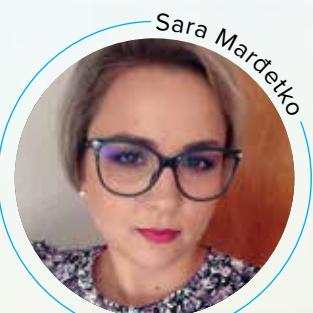
Marta Obad

Andrea Tomašević

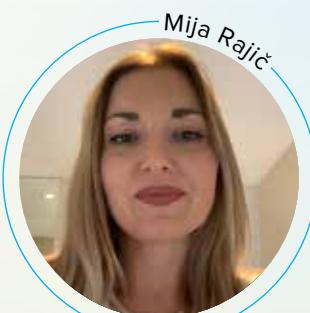
Božidar Vadija

Sara Marđetko

Mirela Prokeš

Mija Rajić

Manuela Obad

Gоворимо хрватски, шкolski list Hrvatske nastave u Švicarskoj Konfederaciji (broj 31)

IZDAVAČ: Udruga roditelja Hrvatske nastave u Švicarskoj Konfederaciji

NASLOVNICA: Antonio Matić, 7. r., Villars-sur-Glane

UREDNICI LIKOVNOG KUTKA: Kristina Grbec i Marta Obad

UREDNICI LITERARNOG KUTKA: Nevena Ćurković i Martina Kovačević Rakonić

VREMEPLOV I ZABAVNI KUTAK: Andrea Tomašević

LEKTURA ČLANAKA: Sara Marđetko

SUREDNICA I KOREKTORICA: Mirela Prokeš

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Manuela Obad

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I TISAK: Tiskara Kovačić

NAKLADA: 400 primjeraka

SADRŽAJ

IZ PERA UČITELJICA	3
LIKOVNO-LITERARNI KUTAK	13
VREMEPLOV	26
ENIGMATIKA	31
CIPELICE LUTALICE	32

Učimo hrvatski jezik

VAŽNOST UČENJA HRVATSKOG JEZIKA ZA PRIPADNIKE HRVATSKOG NARODA U INOZEMSTVU

Zašto je važno učiti materinski jezik te koje su neočekivane prednosti učenja hrvatskog jezika kroz dopunsku nastavu

Piše: Sara Marđetko

Hrvatska nastava u inozemstvu, nastava hrvatskoga jezika i kulture, obuhvaća jezikoslovje, stjecanje znanja o Hrvatskoj i njezinoj povijesnoj, kulturnoj i prirodnoj baštini, upoznavanje sa svakodnevnim životom i vrijednostima stanovnika Republike Hrvatske te razvijanje osjećaja pripadnosti hrvatskoj kulturi.

Namijenjena je djeci hrvatskih građana, djeci hrvatskoga podrijetla koja privremeno ili stalno žive u europskim zemljama, djeci pripadnicima hrvatske nacionalne manjine, kao i svoj ostaloj djeci koja žele učiti hrvatski jezik i upoznati hrvatsku kulturu. (Bežen, Bošnjak 2012:13)

Kurikulum hrvatske nastave u inozemstvu temeljni je dokument kojim se utvrđuju smjernice za ostvarivanje glavnih ciljeva hrvatske nastave u inozemstvu, a to su: poticanje djece hrvatskoga podrijetla na sustavno i postojano učenje hrvatskoga jezika, njegovu uspješnu uporabu u govoru i pismu u različitim životnim situacijama, otkrivanje i promicanje hrvatske kulture i hrvatske prirodne baštine kao odrednice vlastitoga osobnoga i nacionalnog identiteta, stjecanje znanja, vještina, stavova i vrijednosti koje će im omogućiti samostalno i cjeloživotno učenje hrvatskoga jezika i kulture te upoznavanje osnovnih obilježja suvremenoga hrvatskog društva u usporedbi s drugim jezicima i kulturama. (Bežen, Bošnjak 2012:42)

Bivši ministar znanosti i obrazovanja, Željko Jovanović, jednom je prilikom rekao da se „pripadnost hrvatskoj kulturi ne može ostvariti bez poznавања hrvatskoga jezika, medija kojim можемо izravno sudjelovati u svim oblicima komunikacije i razmjenе kulturnih elemenata: znanja, vjerovanja, umjetnosti, morala, prava, običaja i navika, koji чине jednu kulturu osebujnom“, a upravo je to ono što učitelji hrvatske nastave nastoje objediniti u radu s učenicima; očuvanje i razvijanje hrvatskog identiteta i pripadnosti hrvatskoj kulturi.

Također je važno napomenuti da su učenici koji polaze nastavu materinskog jezika uspješni ne samo u stranom jeziku već i u drugim predmetima obvezne škole jer djeca koja kvalitetno komuniciraju hrvatskim

jezikom lakše i brže usvajaju drugi jezik i ostale jezike. Samim time nastava materinskog jezika nema samo obvezu prema jeziku zemlje podrijetla, već prije svega prema djeci koja žele razviti kompetencije u dva ili više jezika i tako se pripremiti za višejezičnu europsku budućnost. (Bregant 2012:205)

Sara Topalović, 1. r., Menziken

Barbara Baraban, 4. r., Emmenbrücke

Posjet predsjednika Zorana Milanovića

SUDJELOVALI SMO NA SVEČANOM PRIJEMU PREDSJEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE

Učenici hrvatske nastave izveli su prigodan program te pozdravili predsjednika Zorana Milanovića prilikom njegovog posjeta Ženevi povodom 30. obljetnice diplomatske suradnje Hrvatske i Švicarske

Piše: Mirela Prokeš

Fotografije: Mija Rajič, Denis Blažak, Tomislav Bušljeta (Ured predsjednika)

Dana 6. travnja 2022., učenicima hrvatske nastave u Ženevi pripala je iznimna čast dočekati predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića te mu u ime učenika i učitelja Hrvatske nastave u Švicarskoj, jednako kao i hrvatskih obitelji te Udruge roditelja, svim srcem poželjeti dobrodošlicu.

Čast nam je bila sudjelovati na svečanom prijemu koji je hrvatsko veleposlanstvo, predvođeno veleposlanicom dr. sc. Andreom Bekić, organiziralo u hotelu Métropole i to povodom predsjednikovog dolaska u Švicarsku koju je posjetio na poziv švicarskog predsjednika Ignazia Cassisa u želji da se obilježi 30. obljetnica diplomatske suradnje između Republike Hrvatske i Švicarske Konfederacije.

Iako su prisutni na prijemu bili učenici hrvatske nastave u Ženevi, vjerujem da govorimo u ime svih naših učenika diljem Švicarske – a kako učenika, tako i roditelja i učitelja – kada kažemo da suradnju Hrvatske i Švicarske smatramo iznimnom važnom temom razgovora te velikim bogatstvom o kojemu vrijedi raspravljati te ga uvijek iznova unaprjeđivati.

Učenici hrvatske nastave u Ženevi, Marlena Kožar Schenck, Ella Lucia Romell i Mihael Kinderić,

procitali su nam te večeri svoje radevine ovom prigodom, a učenik hrvatske nastave u Villars-sur-Glâneu, Antonio Matić, izradio je dvije slike na dar – simbolično povezane – upravo onako kako su povezane Hrvatska i Švicarska, čiju smo suradnju i dugogodišnje prijateljstvo toga dana proslavili. Predsjedniku Zoranu Milanoviću tako je pripala slika poznatog ženevskog vodoskoka Jet d'Eau dok je sutradan predsjedniku Švicarske Ignaziju Cassisu uručena slika s motivom Bolleove fontane i parka Zrinjevca u Zagrebu koja krasiti naslovnicu ovog broja našeg časopisa.

A kako suradnju Hrvatske i Švicarske vide učenici hrvatske nastave?

Suradnja ovih dviju zemalja možda se najbolje i ogleda u jednom djetetu, polazniku Hrvatske nastave u Švicarskoj: odraslim na švicarskom tlu, obrazovanom u švicarskim školama, a opet tako često prisutnom na rodnoj mu hrvatskoj grudi i u društvu njemu tako sličnih – djece koja govore isti jezik, dolaze iz istih krajeva, poznaju istu kulturu.

To dragocjeno prijateljstvo dviju država za učenike hrvatske nastave svakodnevno je dio života, neizostavna činjenica bez koje bi njihovo obrazovanje, njihov odgoj, njihovi ciljevi i planovi, bili znatno ograničeniji, nepotpuni, siromašniji.

Sve to, i mnogo više, omogućio je vrijedan trud Hrvatske i Švicarske da ustrajemo ka zajedničkom cilju unaprjeđenja naše suradnje – rezultat čega vidljiv je svaki dan njihovog života; kada uđu u švicarsku učionicu da uče hrvatski jezik, kada slušaju hrvatsku misu u švicarskim crkvama, kada zaplesu hrvatski ples i zapjevaju hrvatske pjesme u švicarskim dvoranama, u švicarskim cipelama, kada na svoje dobro koriste prilike koje su im ove dvije zemlje zajednički stvorile.

Kako učenici, učitelji i roditelji hrvatske nastave vide suradnju Hrvatske i Švicarske?

Kao neizostavan i nužan dio naših života koji je zaista vrijedno proslaviti!

Na svečanom prijemu

U MENI SU DVije PRIČE

U meni su dvije priče. Dvije priče koje me čine i vode u budućnost. Prva priča je ona koja me odgojila i naučila životu. Zove se švicarska priča.

U Švicarskoj je moj život lijep, okružen nepreglednim zelenilom, visokim planinama, velikim jezerima. U Švicarskoj idem u školu. Ovdje su moji prijatelji i školski kolege s kojima se družim. Ovdje zimi idem na skijanje, a ljeti poslijepodneva provodim u šetnji jezerom. Švicarska me naučila radu, uljudnosti i ustrajnosti.

Ali druga priča mi je još draža. Zove se hrvatska priča.

Ona me naučila radosti, zabavi i ljubavi. U Hrvatskoj se osjećam tako ugodno, kao svoj na svome. U Hrvatskoj su moja obitelj i meni dragi ljudi koje me čekaju da dođem, svake godine, još otkako sam bio maleno dijete. Preljepo zelenilo Međimurja pokazalo mi je svu ljepotu ljeta i zauvijek ču pamtitи naše šetnje po poljima, kupanje s prijateljima i bakina fina jela koja su me toliko puta oraspoložila i koja mogu popraviti i najgori dan. Nikada neću zaboraviti niti zimu u Hrvatskoj, lijepo ukrašeni Zagreb i njegove adventske štandove, prekrasne vijence, prefine palačinke. Sve su to slike koje ču zauvijek nositi u srcu.

Za kraj, neću lagati i reći da se osjećam jednako domaće u Hrvatskoj i u Švicarskoj. Nije to lako. Ovdje me ljudi vide kao Hrvata koji se samo hvali da je kravata potekla iz Hrvatske. A u Hrvatskoj me vide kao bogatog Švicarca koji samo zna jesti i spavati.

Ali svejedno, u meni su dvije priče. One su neraskidivi dio mene, mog identiteta i sudbine, nerazdvojne, povezane. Dvije priče, ali život imam samo jedan i nikad neću dopustiti da itko kaže da je jedna bolja ili važnija od druge.

Mihael Kinderić, 9. r., Ženeva

ZA MENE JE HRVATSKA

Za mene Hrvatska nije samo riječ,
Za mene je Hrvatska more,
Divne uspomene kod bake,
Fina janjetina i sarma.

U Hrvatskoj sunce sja drugačije,
Tamo me sestrična čeka,
Za mene je Hrvatska kada putujem
s obitelji
I sestra veselo pjeva.

Za mene je Hrvatska zvjezdana noć,
Kad provedem dan na moru
I kad čujem skakavca u travi,
Za mene je Hrvatska dom.

Marlena Kožar Schenck,
7. r., Ženeva

Hrvatska je maestral i more,
Bor što se sagiba do žala,
Biokovo, burek i buhtle,
Kaktusi i lavanda,
I gušteri na zidu u podne.

Hrvatska su suze svetog Lovre,
Sladoled što kapa po rivi,
Veš što ga stavljaš na sunce
I radio koji buči
Dok nona kuha fuže.

Ella Lucia Romell, 8. r., Ženeva

RIJEČ, DVije, TRI O SUSRETU S PREDSJEDNIKOM

Intervju s Antonijem Matićem, 7. r.,
HN Villars-sur-Glane

Kako si se osjećao kada si saznao da ćeš baš ti izraditi slike na poklon predsjednicima Hrvatske i Švicarske?

Antonio: Bilo mi je jako drago, iznenadio sam se, ali bio sam vrlo sretan!

Koliko ti je vremena trebalo da izradiš obje slike i je li proces bio težak i naporan?

Antonio: Trebalo mi je otprilike dva tjedna za obje slike. Nije mi to bilo naporan, bio sam jako zadovoljan. Kada sam video predložene motive, pomislio sam da su odlični i da to neće biti problem. Malo je bilo teže naslikati park Zrinjevac jer je na toj slici bilo više detalja.

U Ženevi si upoznao predsjednika Zorana Milanovića kojemu si i predao svoju sliku na dar. Jesi li bio uzbuden, napet? Kako si se osjećao prilikom tog susreta?

Antonio: Uopće me nije bilo strah, bilo mi je jako drago što će mu baš ja moći predati svoju sliku! Pitao me kako se zovem i odakle sam. Pohvalio je moj talent, ma bilo je odlično! Gledao sam druge učenike hrvatske nastave koji su recitirali, popio sam sok od jabuke, razgledao izložbu učenika hrvatske nastave, bilo je baš lijepo.

Koliko dugo već slikaš? Jesi li se tek nedavno počeo baviti tim hobijem?

Antonio: Ne, slikam već jako dugo, odmalena. Uvijek sam to volio. Mislim da je moj prvi motiv bilo cvijeće, naslikao sam jedan cvijet i tada je sve krenulo. Draže mi je raditi olovkom nego bojama, sviđa mi se izgled crteža, ali zapravo volim vježbati sve tehnike.

Pohađaš li kakve sate slikanja?

Antonio: Da, svaku subotu idem na tečaj slikanja. Ondje me učiteljica Svetlana koja dolazi iz Rusije uči raznim tehnikama, kako mi je to zanimljivo - kako postići određene efekte, kako upotrebljavati boje i slično.

Što bi htio biti kada odrasteš? Želiš li se baviti slikanjem ili nečim posve drugačijim?

Antonio: Ne, mislim da bih se baš htio baviti slikanjem. Ali isto mi se tako sviđaju i skulpture od drveta, volio bih se i u tome okušati. Tata mi je rekao da će me uskoro odvesti na jednu radionicu da vidim kako se izrađuju takve skulpture, tome se jako veselim!

KAKAV BI ŽIVOT BIO BEZ KRAVATE, VEGETE ILI PADOBRANA?

Učenici hrvatske nastave u Oftringenu, Baselu, Liestalu i Rheinfeldenu ove školske godine proučavali su hrvatske izume i izumitelje

Piše: Mija Rajić

Kroz čitavo prvo polugodište školske godine 2021./2022., u nastavi učenika iz Oftringena, Basela, Liestala i Rheinfeldena, provlačile su se teme o raznim hrvatskim izumima i izumiteljima. Počeli smo 18. listopada pričom o nastanku kravate, kada se i obilježava Dan kravate. Zatim smo na Svjetski dan izumitelja nastavili istraživanjem o Nikoli Tesli. Čitali smo slikovnicu, gledali dokumentarni film, proučavali smo Tesline izume i razmišljali o njegovoj neprolaznoj veličini.

Mlađe skupine protekle su se zime s oduševljenjem bavile najpoznatijim fiktivnim hrvatskim izumiteljem, profesorom Baltazarom. Netom nakon što je pao prvi snijeg, gledali smo Baltazara kako gradi velikog snjegovića i uspinjaču te pokušali prepričavati sadržaj animiranog filma i likovno ga prikazati.

Starije su skupine nakon nekog vremena ponovno poželjele istraživati hrvatske izumitelje pa smo proučili život i djelo hrvatskog homovolansa, Fausta Vrančića. Iznova su se prelistavali udžbenici u potrazi za informacijama, koristili smo različite digitalne alate, gledali dokumentarni film, istraživali Faustov petojezični rječnik i uspoređivali Faustov padobran s onim Leonarda Da Vinciјa. Razvila se tako rasprava o tome pripada li izum onome koji se prvi nečega dosjetio ili je pravi vlasnik izuma onaj koji ga je dovršio.

Za kraj izumiteljskog posla, učenici su morali samostalno istražiti jednog hrvatskog izumitelja, a rezultati ovog projekta nisu izostali. Zapravo, kraja nema, jer učenici su vječno željni novih znanja, a ova se tema pokazala neiscrpnim vrelom učeničkog zanimanja. U to se možete uvjeriti sami!

Ivan Vučetić
Izum: daktiloskopija
Martina Kutleša, 4. r.

Što sam saznala?

Saznala sam da je Ivan Vučetić hrvatski emigrant s Hvara te da je radio u argentinskoj policiji. Otkrio je da svako ljudsko biće ima drugačiji otisak prstiju.

Kakav bi bio život da izum nije nikad izumljen?

Pomoću ovog izuma puno je lakše otkriti kriminalce. Bez ovog izuma neki kriminalci ne bi nikada bili pronađeni.

Ilustracija izuma

Ivan Balinović, 8. r., Brunnmatt Basel

Anamarija Levaković, 6. r., Brunnmatt Basel

Jakov Lazarin, 3. r., Liestal

Zlata Bartl - teta Vegeta

Izum: začin Vegeta

Anamarija Levaković, 6. r.

Što sam saznala?

Zlata Bartl rođena je 1920. u BiH, a umrla 2008. u Koprivnici. Diplomirala je kemiju, fiziku, matematiku i mineralogiju. 1955. odlazi u Koprivnicu, a 1957. godine Podravka počinje proizvoditi juhe iz vrećice. 1959. godine rođena je Vegeta. Vegeta je i danas na svjetskom tržištu, a tvornica Podravka svjetski je koncern. Vegeta je univerzalni dodatak slanim jelima. Sadrži jedinstvenu kombinaciju nekoliko začina i sedam vrsta sušenog povrća.

Kakav bi bio život da izum nije nikad izumljen?

Vegeta se u sve miješa - kaže mama. Dakle, sva ona divna, mirišljava jela začinjena Vegetom uopće ne bi bila tako divna i ukusna bez prisutnosti tog fantastičnog začina.

Ante Maglica

Izum: Maglite svjetiljka

Ivan Balinović, 8. r.

Što sam saznao?

Ante Maglica rođen je 1930. u New Yorku. Tijekom svjetske ekonomske krize njegova se obitelj vratila u tadašnju Kraljevinu Jugoslaviju, na Zlarin. Nakon Drugog svjetskog rata njegova je obitelj ponovno otišla u New York. 1974. osnovao je tvrtku koja proizvodi svjetiljke Maglite i koje su postale dijelom standardne policijske opreme u Americi.

Kakav bi život bio danas da izum nije nikad izumljen?

Policija ne bi mogla noću loviti lopove.

Ne marim za to što su ukrali moje ideje. Žao mi je što nisu imali svoje.

(Nikola Tesla)

KAKO JE ERO S ONOGA SVIJETA POSTAO PIUS S PLANINE PILATUS

Hrvatska narodna anegdota **Ero s onoga svijeta** dobila je suvremene motive i likove u maštovitom igrokazu **Pius s planine Pilatus** koji su napisali učenici hrvatske nastave iz Emmenbrücke Riffiga

Piše: Marta Obad

Ero s onoga svijeta poznata je poučna, šaljiva i uzbudljiva anegdota o snalažljivom kmetu Eri koji svojom dovitljivošću uspijeva prevariti dvoje Turčina, pritom dobro zaraditi, a zatim izbjegći kaznu i ostati živ. Čitajući anegdotu s uzbuđenjem čekamo ishod takve varke. Hoće li se Ero uspjeti izvući iz moguće pogibeljne situacije?

Priča počinje kada Ero prevari lakovjernu Turkinju i dolazi do veće svote novca. Kada Turčin shvati da su prevareni, pojuri konjem tražiti Eru. Snalažljivi Ero, glumeći mlinara u mlinu, slaže Turčinu kako je pravi mlinar čovjek kojeg traži. Jureći za „prevarantom“, Turčin Eri ostavi konja na čuvanje. Kada ga je uhvatio i shvatio da je opet prevaren, Ero je već pobjegao na konju. Turčin se zatim vratio kući i kada ga je žena upitala što se dogodilo, on joj odgovori da je ona Eri dala novac da ga odnese njihovom sinu, a on mu je poslao i konja da ne ide pješice.

Ero s onoga svijeta dio je zbirke Šaljive narodne priče koje su nastale kao zapisi nekadašnjih usmenih predaja. One su stvarane naraštajima i to zato što su stalno nanovo prepričavane, prenošene usmenom predajom, s koljena na koljeno, a pritom su, naravno, mijenjane i prilagođavane, a ponekad bi čak izgubile nešto sadržaja. Tek u svom pisanim obliku narodna priča postaje stalna.

Šaljive narodne priče obrađene su kako bi bile razumljivije i zanimljivije djeci. U svom izvornom obliku, većina ovih priča pričana je na dijalektima i to ponekad onim posve rijetkim, iz raznih dijelova Hrvatske i okolice. Tako zapisane priče djeca ne bi mogla razumjeti, pa time ne bi imala ni želje i volje čitati ih. Upravo zato su one prilagođene čitateljima iz svih krajeva Hrvatske kako bi ih svi mogli čitati bez napora.

Hrvatska narodna književnost poučno je blago koje je uvijek suvremeno i zanimljivo. Priče iz hrvatske narodne književnosti, iako nastale davno, tematski su itekako suvremene. Tome svjedoči i zanimanje učenika hrvatske nastave za narodne priče koji su s uživanjem čitali *Eru s onoga svijeta* kao i hrvatske narodne bajke. Čitanje potiče učenike na razmišljanje, bogati rječnik, odmara, smiruje, veseli, zabavlja, ali i razvija maštu i kreativnost. Čitanje narodne anegdote *Ero s onoga svijeta* inspiriralo je učenike iz Emmenbrücke Riffiga - Josipa Udovičića i Elenu, Svena, Borisa i Niku Bilobrka - na pisanje igrokaza *Pius s planine Pilatus*. Igrokaz je nastao kao rezultat višetjednog rada, a tekst igrokaza u cijelosti donosimo u nastavku. Uživajte u čitanju!

Pius s planine Pilatus

(prema hrvatskoj narodnoj anegdoti
Ero s onoga svijeta)

PRVA SLIKA

Mjesto radnje: ispred Davidove i Heidine kuće
(David je na povratku s posla primjetio da mu se pokvarila kočnica na motoru. Javio je svojoj supruzi Heidi da će svratiti kod mehaničara.)

Pius: Grüezi Heidi!

Heidi (iznenađeno): Grüezi! Tko ste vi? Kako Vam mogu pomoći?

Pius: Spustio sam se s planine Pilatus. Jeste li vi gospođa Heidi, Gabrijelova mama?

Heidi (zabrinuto): Da, ja sam Heidi. Bio si s Gabrijelom na planini? Pokušavam ga dobiti već tri dana na mobitel, ali bezuspješno. Nije dostupan na WhatsAppu. Molim te, reci mi je li s njim sve u redu?

Pius (nasmiješeno): Bez brige, Gabrijel je dobro, ali njegov stari mobitel Lamsung je pao u snijeg, smočio se i pokvario. Poručio Vam je da mu kupite novi bPhone kako bi Vam se mogao što prije javiti.

Heidi (oduševljeno): Ideš li natrag na planinu? U blizini mi je Banana Store. Odmah ću mu kupiti taj bPhone i za svaki slučaj BananaBook.

Pius: Vraćam se večeras na planinu i rado ću mu sve ponijeti. Bez brige!

Heidi (zahvalno sklopi ruke): Hvala ti, dobri čovječe!

(Heidi otrči do Banana Storea, kupi mobitel i tablet pa sve preda Piusu da odnese Gabrijelu.)

TREĆA SLIKA

Mjesto radnje: Banana Store

(Pius razgovara s trgovcem Markom u trgovini i ugleda Davida kako dolazi na motoru.)

Pius: Vidite onog čovjeka? Nešto je ljut na Vas jer ste mu prodali pogrešni uređaj. Idite brzo u skladište, a ja ću to s njim riješiti.

(Marko zbumjeno otrči u skladište.)

David (zaduhano): Dobar dan!

Pius (praveći se da je on prodavač): Dobar dan!

David: Gdje je onaj čovjek koji je maloprije ušao u Vašu trgovinu?

Pius: Evo upravo je otrčao u skladište.

David (jureći prema skladištu): Molim Vas, pripazite na moj motor koji sam parkirao pred trgovinom dok se obračunam s tim čovjekom.

Pius: Nema problema, rado.

(David otrči prema skladištu.)

David (ljutito i glasno): Hej ti, gdje su mobitel i tablet koje ti je moja žena dala da odnesesh Gabrijelu? Brzo sve vrati, prevarantu jedan!

Marko (šokirano): Gospodine, ja nemam pojma o čemu Vi pičate. Ja sam prodavač u ovoj trgovini. Nisam vidio ni Vašu ženu ni mobitel ni tablet.

(David se zbumjeno počeska po glavi. Trebalo mu je nekoliko trenutaka da shvati što se zapravo događa, a kad je napokon shvatio, izlazeći iz skladišta, ugleda Piusa kako odlazi na njegovom motoru.)

DRUGA SLIKA

Mjesto radnje: Heidina i Davidova kuća

David (umoran i uzrujan ulazi u kuću, vrti glavom i govori sebi u bradu): Ovaj mjesec opet neću uštedjeti koliko sam planirao. Bok, Heidi, znaš li koliko su mi majstori naplatili popravak kočnice na motoru?! Znaš koliko?! 1000 CHF!! 1000 CHF!! Pa što tu ima toliko koštati?!

Heidi (zabrinuto): Bok, Davide! A joj, i ja sam danas potrošila 3000 CHF.

David (glasno i začuđeno): 3000 CHF??? Na što si toliko novca potrošila, Heidi?

Heidi: Došao je jedan čovjek koji se zove Pius. Bio je s Gabrijelom na Pilatusu i rekao mi je da nam se Gabrijel ne može javiti jer mu je mobitel upao u snijeg, smočio se i pokvario i zato ga mi cijelo ovo vrijeme ne možemo dobiti.

David: Jao, jadni Gabrijel!

Heidi: Baš zato sam ja otišla u Banana Store, kupila mu najnoviji mobitel i tablet i poslala po tom Piusu.

David (ulovi se za glavu i ljutito kaže Heidi): Što si učinila?! Kamo je otišao taj Pius?

Heidi: Otišao je u Banana Store instalirati sve programe na tablet.

(David uzrujano i bez riječi odjuri na motoru prema Banana Storeu.)

ČETVRTA SLIKA

Mjesto radnje: ispred Heidine i Davidove kuće

(Heidi nemirno šeta lijevo-desno ispred kuće čekajući Davida. Kada ugleda Davida kako dolazi, potrči mu ususret.)

Heidi (nestrpljivo): I? Jesi li pronašao onog čovjeka? Što ti je rekao?

David (potišteno): Jesam. Pronašao sam ga.

Heidi: I?

David: Ti si Gabrijelu poslala mobitel i tablet, a ja sam mu poslao i motor da se malo provoza po planini kad mu bude dosadno.

Boris Bilobrk, 8.r., Emmenbrücke Riffig

Elena Bilobrk, 7. r., Emmenbrücke Riffig

Niko Bilobrk, 8. r., Emmenbrücke Riffig

Sven Bilobrk, 8. r., Emmenbrücke Riffig

Josip Udovičić, 6. r., Emmenbrücke Riffig

Crtež: Maria Obad,
3. r., Luzern

Mjesec sjećanja na dječjeg pisca Grigora Viteza

KAKO RASTU DJECA?

*Suradnja hrvatske nastave u Rothristu s produženim boravkom
OŠ „Grigor Vitez“, Osijek*

Piše: Kristina Grbec

Budući da je poznati hrvatski dječji pisac Grigor Vitez rođen 15. veljače davne 1911. godine, učenici hrvatske nastave u Rothristu obilježili su, kroz zajednički projekt u međunarodnoj suradnji s OŠ „Grigor Vitez“ iz Osijeka, mjesec sjećanja na gore spomenutog pisca. Projekt nije uključivao samo upoznavanje s ličnošću i čitanje njegovih pjesama, već i razvoj svijesti o postojanju hrvatske nastave izvan granica Republike Hrvatske, odnosno razvoj svijesti i upoznavanje s učenicima hrvatske redovne nastave u Republici Hrvatskoj. Učenici su također razvijali osjećaj tolerancije i pripadnosti, uočavali razlike i sličnosti navika i života hrvatske djece u Švicarskoj i Hrvatskoj te uspostavili izravan kontakt s učenicima u domovini.

Cilj ovog projekta bio je povezivanje hrvatske djece iz inozemstva i domovine, uočavanje važnosti njegovanja hrvatske kulturne baštine i hrvatskog jezika te utjecanje na spoznaju o postojanju hrvatske nastave izvan granica Republike Hrvatske, odnosno na uspostavljanje izravnog kontakta učenika iz inozemstva (Švicarske) s učenicima u domovini, upoznavanje njihovog odgojno-obrazovnog okruženja, svakodnevnih navika te razmjena znanja o dječjim igrama i stvaranje spoznaje o međusobnoj jednakosti.

Temelj projekta bila je pjesma Grigora Viteza „Kako rastu djeca?“. Obradom zajedničke prezentacije učiteljica Kristine Grbec (Rothrist) i Marine Grbec (Osijek) učenici su upoznali Grigora

Viteza kao povijesnu ličnost izrazito važnu za hrvatski jezik i kulturu. S pjesmom su se upoznali kroz razgovor o životnim navikama djece i zajedničkim čitanjem pjesme.

Kako bi učenici razvili spoznaju o jednakosti među hrvatskom djecom u Republici Hrvatskoj i u Švicarskoj, pokretima tijela prikazivali su odgovore na sva pitanja iz pjesme. Važno je napomenuti da su sve aktivnosti učenika iz Rothrista i učenika iz Osijeka zabilježene kamerom te montirane u jedan zajednički videouradak. Na taj su se način učenici imali priliku vidjeti i upoznati te su ciljevi ovoga projekta u potpunosti ostvareni.

Jedno od pitanja u pjesmi je: Kako se igraju djeca? Učenici to nisu mogli prikazati samo pokretima tijela, već su zajednički izabrali pet dječjih igara koje igraju sa svojim vršnjacima u slobodno vrijeme i u školi, usmeno objasnili pravila igara te ih prikazali igranjem.

Na kraju su učenici hrvatske škole u Rothristu izrađivali razglednice s najpoznatijim švicarskim simbolima za učenike u Osijeku, a učenici iz Osijeka izrađivali su razglednice s najpoznatijim hrvatskim simbolima za učenike u Rothristu. Svaki je učenik uz razglednicu priložio i švicarski slatkiš kako bi učenici iz Hrvatske imali priliku kušati švicarske slastice i obrnuto.

Malo je za reći da su djeca oduševljena dobivenim razglednicama i slatkisima, a uzbudjenje tijekom gledanja dovršenog videouratka je neopisivo. Rezultati izlaznih kartica i njihovi osmjesi dovoljan su dokaz tomu.

Kako biste i vi bili dio ovog projekta, čitav videouradak možete pronaći na web-stranici Hrvatske nastave u Švicarskoj.

Hrvatska nastava u Rothristu

Likovno-literarna radionica brisane poezije

SRETNI DANI – SVE JE LAKŠE UZ DOBROG PRIJATELJA

Učenici s nastavnih mjesta Horgen, Kappeli i Küsnacht okušali se u brisanoj poeziji na predlošku romana Mire Gavrana

Piše: Martina Kovačević Rakonić

Učenici hrvatske nastave u mjestima Horgen, Kappeli i Küsnacht čitali su ulomak iz romana *Sretni dani* Mire Gavrana u kojemu Gavran piše da život postaje lakši i ljepši kad steknemo dobrog prijatelja. S tom se rečenicom većina učenika složila, a to su potvrdili i na popratnoj likovno-literarnoj radionici *brisane poezije*. *Brisana poezija* mnogim učenicima predstavila je izazov, jer su se s njome prvi puta susreli, no rezultati pokazuju da su izazov uspješno svladali.

Što je zapravo *brisana poezija*? Ukratko – zanimljiv način za „reciklažu“ književnog djela, to jest od nečeg starog napraviti novo. Učenici su dobili zadatak iskoristiti ulomak iz romana *Sretni dani* te iz njega izbrisati sve ono što smatraju „suvišnim“ i ostaviti tek nekoliko riječi kojima će poslati novu poruku, poruku koja za njih znači prijateljstvo.

Neki su učenici naglasak stavili na literarni dio dok su drugi svoju poruku nadopunili ilustracijama. Većina ih se složila da među prijateljima ne smije biti tajni i da je život ljepši uz prave prijatelje.

Mia Jemrić, 7. r., Küsnacht

**Kako smo obilježili Dane hrvatskoga jezika u nastavnim mjestima
Rapperswil, Opfikon, Sargans i Pfäffikon**

O JEZIČNOJ SALATI, GLAGOLJICI I DETEKTIVIMA

Dani hrvatskoga jezika obilježavaju se od 11. do 17. ožujka u okviru Mjeseca hrvatskoga jezika, koji počinje 21. veljače na Međunarodni dan materinskoga jezika, a završava 17. ožujka, na dan kad završavaju Dani hrvatskoga jezika

Piše: Manuela Obad

Ovaj nama izrazito važan sat započeli smo jezičnom salatom. Učenici su nasumično izvukli fotografije jezika i hrvatske zastave koje su ih podijelile u skupine i zaigrali jezičnu igru stvaranja riječi ili jezičnu salatu. Čak i oni najmanji među nama, koji nisu još naučili sva slova, bili su važan dio ove igre u kojoj je zadatak bio smisliti što više riječi sa što većim brojem slova. Pazilo se na svako slovo i svaku riječ, a učenici su bili i više nego uspješni.

Onim najmanjima ova je igra doprinijela motivaciji za dalnjim učenjem i upoznavanjem novih slova, a one veće upozorila na to koliko je svako slovo važan dio riječi jer su se bodovalo samo točno napisane riječi. Nekima je to zadalo puno muke jer su u nekoliko sekundi trebali odlučiti piše li se riječ s ije ili je, č ili č.

Nakon igre, uslijedila je priča. Ona o početcima hrvatskoga jezika i pismu kojim su Hrvati pisali prije mnogo stoljeća. I dok su oni najmanji, učenici prvih razreda, od plastelina oblikovali latinična slova koja su učili, oni stariji saznali su da su Hrvati prije mnogo godina pisali potpuno drugaćijim pismom. Upoznali su glagoljicu kao najstarije hrvatsko pismo te izradili privjeske na koje su ucrtali glagoljična slova svojih imena koje su idući sat ponijeli kući.

U Rapperswili su sat i Dane hrvatskoga jezika završili svjetski poznatom igrom riječi Scrabble, a u Opfikonu detektivskom igrom dešifriranja. Učenici druge razine trebali su dešifrirati poruku pisano na glagoljici i saznati što piše. Ovo nije bio lagan zadatak, ali razbiti šifru, odgjetnuti što se krije u poruci i spojiti djeliće poruke bilo je pravo iskustvo.

Poruka je pak skrivala ime jedne važne ploče pa su se učenici tako upoznali s Bašćanskom pločom koju još nazivamo dragim kamenom hrvatskoga jezika. Kod nekih je ploča pobudila tolik interes da su odlučili da žele vidjeti originalnu ploču u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti, a o tome kakva je pisat će na ljeto kada posjete Zagreb.

Kući su, osim privjeska s glagoljičnim slovima, ponijeli i priču o glagoljici kao prvom hrvatskom pismu i Bašćanskoj ploči kao dragom kamenu hrvatskoga jezika.

Glagoljična slova na privjescima za ključeve

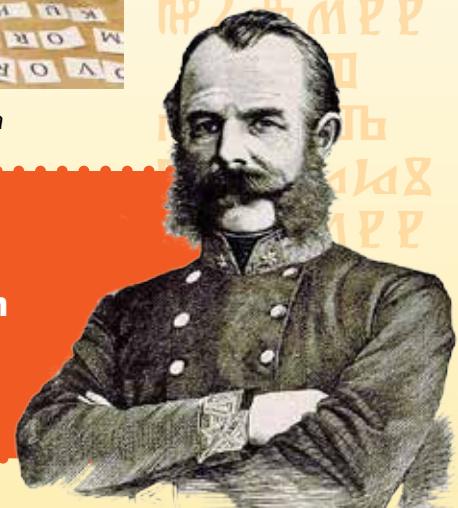

Jezična salata

**O jeziku, rode,
da ti pojem!
O jeziku milom
tvom i mojem!**

(Petar Preradović)

GODIŠNJA DOBA I BLAGDANI

Moji zimski praznici

Tijekom praznika bila sam u Mrkodolu. Igrala sam se s Evom, mojom rođakinjom koja ima četiri godine te s mojom susjedom Lucijom. Za Božić smo jeli pile, krumpire i juhu, a kasnije smo hodali od kuće do kuće – da posjetimo susjede i rodbinu. Bilo je super! Na dar sam dobila lančić s križem i knjigu *TopModel*. Na praznicima sam išla i skijati na Kupres. Za mene su ovi praznici bili odlični! Volim zimu zato što zimi ima puno snijega i zato što slavimo Božić, Novu godinu i Sveta tri kralja.

Marija Andrić, 3. r., Villars-sur-Glare

Moji zimski praznici bili su baš nekako dosadni. Tijekom blagdana na poklon sam dobio Lego kockice, a na sam Božić spavao sam do 11h ujutro. Jeli smo sličnu hranu kao i inače, ali zato sam se puno igrao legičima. Božić sam proslavio s obitelji.

Viktor Radanović, 4. r., Vevey

Tijekom zimskih praznika ostao sam kod kuće. Božić sam proveo s obitelji. Dobio sam puno poklona. Za Novu godinu posjetio nas je jedan prijatelj moga oca. On ima psa i zato sam išao s njime šetati. Nažalost, nisam mogao uživati u zimskim radostima jer sam istegnuo nogu. Ali ja volim zimu zato što se toliko toga može raditi u snijegu, npr. skijati i sanjkati se. Pekao sam umjesto toga kekse za Božić. Napravio sam ih previše pa na kraju nismo mogli sve pojesti.

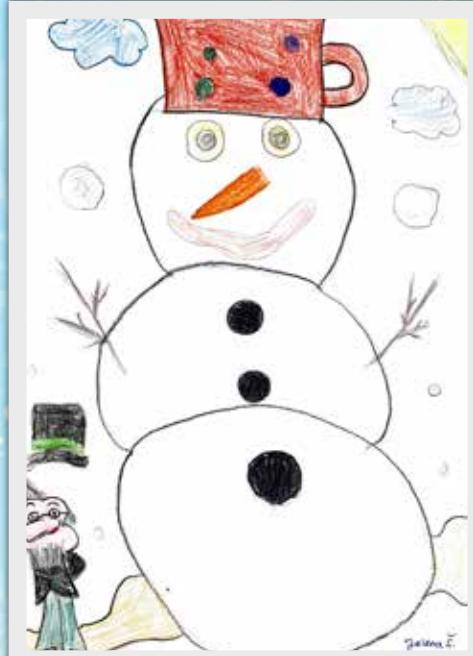
Leonardo Ević, 8. r., Naters

Gabrijela Barić, 3. r., Rapperswil

Volim proljeće jer ima šarenoga cvijeća. Sunce u proljeće jače je nego zimi. Za Uskrs jedemo bombone i čokoladu, a volim kada možemo raditi gimnastiku vani na zraku.

Samantha Brezonjić, 6. r., Yverdon-les-Bains

Jelena Škokić, 3. r., Brunnmatt Basel.

Doviđenja zimi

Volim proljeće zbog Uskrsa i zato što možemo jesti kuhanu jaju. Volim sunce u proljeće jer nije previše vruće niti hladno, a i praznici su pa možemo dulje spavati. Jedino ne volim to što više ne mogu skijati i ne idem na kamp skijanja.

Ivo Brezonjić, 7. r., Yverdon-les-Bains

Abeceda BOŽIĆA

ADVENT
BOŽIĆ
CRKVA
ČESTITKA
ČUDOREĐE
DAROVI
DŽEM
ĐUMBIR
EGIPAT
FRANJO
GABRIEL
KUGLICE
HRVATSKI
BOŽIĆNI
OBICAJI
IVANDAN
JASLICE
KUGLICE
LAMPICE
LJUBAV
MARIJA
NIKOLA
NJOKI
OBITELJ
POLNOĆKA
RADOST
SNJEGOVIĆ
ŠTALICA
TRI KRALJA
UKRAS
VANILIJA
ZVIJEZDA
ŽITO

Julia Duvnjak
i Gabriel Radoš,
6. r., Liestal

Stiglo je proljeće

Započelo je meni najljepše doba u godini. Nakon hladne zime, sve se budi, pupa i cvjeta.

Budim se uz cvrkut ptica i gledam kroz prozor. Pogled je prekrasan.

Vidim cvijeće koje cvjeta i krošnje drveća kako se zelene, dok pčele i šarenici leptiri plešu svoj proljetni ples.

Na obližnjoj planini, sunce obasjava zelenu šumu. S vrha se spušta vijugavi potok.

Na malom brežuljku pokraj moje kuće, staza je prepuna šetača. Sve je prepuno života.

Sretno sam uzviknula: „Stiglo je proljeće!“

Klara Katušić, 5. r., Rapperswil

Pozdrav proljeću

Zima je završila.

Snjeg se otopio i za sobom ostavio tužnu travu.

Dojurilo je proljeće i obojilo prirodu.

Dani su dulji i sunčaniji, a noći kraće i toplije.

Ptice se vraćaju s juga, a na stablima rastu novi listovi.

Sunce grije, a livade sjaje.

Provirile su prve proljetnice. Razigrani jaglac, tiha visibaba i nježni šafran boje livadu proljetnim bojama.

Na livadi se igraju gusjenica i leptiri. Pčele zuje, leptiri lete. Djeca se vesele.

Volim proljeće i sve što mu pripada.

Jakov Račić, 6. r., Opfikon

Ptice proljetnice

Ptice se vraćaju iz dalekih krajeva,
Raduju se ljudi izdaleka.
Ovako ptice lijepo leti!
Ljubav iz ptičjih krila leti do nebesa;
Evo ptica s nebesa!
Čekaju ljudi ptice da slete u njihova gnijezda,
Eh, u gnijezdima se rodili ptići!

Jozo Radoš, 3. r.,
Villars-sur-Glâne

Mirko Jažo, 2. r., St. Gallen

Karlo Andreić, 6. r., Rapperswil

David Mišić, 5. r., Bern

Činkvine o proljeću

Proljeće
Hladno, slatko
Plivati, pjevati, plesati
U proljeće pjevaju ptice.
Uskrs
Elena-Maria Šteko,
8. r., Bern

Proljeće
Sretna, tužna
Smije se, zuji, gleda
Cvijet spava po noći.
Trava
Mia Anastazija
Martinović,
4. r., Bern

Proljeće
Lijepo, toplo
Pliva, igra se, sunča se
Svaki dan lijepo vrijeme.
Cvijeće.
Ines Barišić,
4. r., Bern

Proljeće
Zeleno, vruće
Sunčanje, plivanje, kupanje
Jaja tražimo na Uskrs.
Ljudi.
David Mišić,
5. r., Bern

Kako sam proveo ljeto

Ovo ljeto bio sam u Zagrebu kod djeda i bake. Naučio sam da mi se mama rodila u Bosanskom Šamcu. Kod djeda sam naučio kako se cilja puškom i bio sam bolji od mog ujaka i tate. Tjedan kasnije išli smo u Makarsku k obitelji. Ondje smo plivali, ronili, sunčali i kupali se. Zadnji dan išli smo u Dubrovnik i Cavtat. U Dubrovniku smo gledali zidine i stare kuće, a zatim smo jeli u Neumu u Bosni i Hercegovini. Nakon toga došli smo kratko u Švicarsku i ponovno se vratili za vjenčanje mog strica.

David Stažić, 6. r., Naters

Sofia Benevenga, 1. r., Villars-sur-Glâne

Ljetni praznici

Za ljetne praznike ići ću u Hrvatsku. Dosta sam siguran da ćemo ići negdje na more. Mislim da ćemo posjetiti maminog bratića. On živi u Splitu ili Zadru. Već ga dugo nisam vidio i znam da će se oženiti pa ću možda biti na njegovom vjenčanju. Mislim da ima djecu, koju nisam nikad vido. Nažalost, puno ljudi iz moje obitelji ne poznam, pa bih bio sretan ako bih upoznao nekoga novog. I, već dugo nisam bio na moru, otprilike jednu i po godinu. Moji planovi za ljetne praznike su - bolje upoznati domovinu, upoznati svoju obitelj i zabaviti se. Ali, naravno, neću samo biti u Hrvatskoj. Bit ću samo dva do tri tjedna u Hrvatskoj i nakon toga ću biti u Švicarskoj. U Švicarskoj se planiram puno družiti, igrati video igrice, gledati filmove i serije. Možda ću tu i tamo biti u Badenu s prijateljima. Znam da puno ljudi ne voli nešto novo naučiti na praznicima, ali ja bih naučio pisati Morseov kod. I to će biti moji ljetni praznici.

Luka Rožman, 7. r., Nussbaumen

Ella Stažić, 1. r., Naters

Linda Graf, 4. r., Vevey

Mateo Butković, 3. r., Pfäffikon

MAŠTA

Vuk samotnjak, rimom ispričan

Budućnost gradimo otvorena srca.
 Pas se koprca.
 Zbog budućnosti.
 Ranko našao Hunda, a ime mu je i Mile.
 Ranko se smije.
 Baka se jako brine.
 Tata uzme pušku.
 Ranko je omiljen u društvu.
 Ranko ima srce,
 a pas povjerenje.
 Stvarno je jak,
 uzeo zrak,
 došao u mrak
 i spasio Ranka.
 Spasio je i Ranko Hunda Milu.
 Baka se opet brine.
 Ranko ide u šumu.
 Vidio je muku.
 Kad ono, netko puca,
 na vratima kuca.
 Velik prijatelj Hund
 došao u priču
 i sjetio se
 kako je spasio Ranka.
 Ranko pruža ljubav
 koja mu je uzvraćena.
 A hrabar Hund Mile
 s bakom i Rankom se smije.
 Na to sve Ranko kaže:
 „Ipitipitopotapa,
 doć' će on tebi na kućna vrata.“
 To mi je otvorilo srce,
 kako je prijateljstvo
 jako, hrabro, mudro i važno.

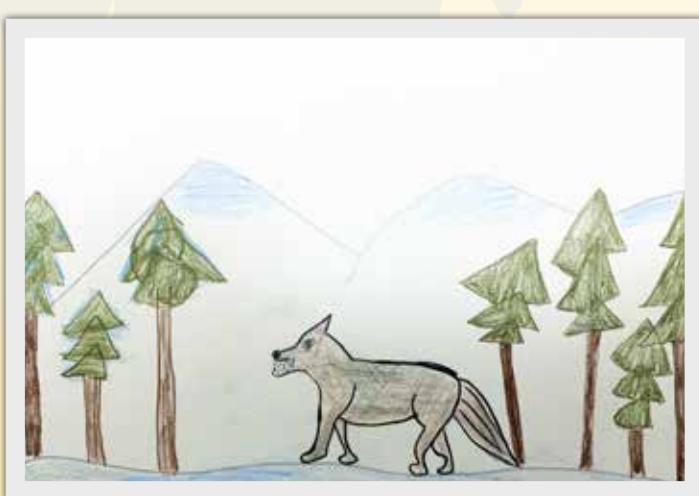
Anđelina Škokić, 5. r., Brunnmatt Basel

Moj sastavak o filmu KOKO I DUHOVI

Prošlog tjedna u školi smo gledali film koji se zove *Koko i duhovi*. Glavni lik u filmu je Ratko Milić - Koko. On se preselio u Zagreb. Tamo je upoznao Zlatka. Jedne večeri kod Koka je na večeru došao Miki s roditeljima. Dok su jeli ugasilo se svjetlo i netko je kroz prozor ubacio nešto s porukom na kojoj je pisalo da se Koko i njegova obitelj moraju odseliti iz kuće. Idućeg dana Koko je to sve ispričao Zlatku koji je zaključio da su to duhovi.

Koko i Zlatko našli su tajni podrum koji je bio kao labirint. Našli su i polovicu nekog papira, ali trebali su i drugi dio da bi saznali što se skriva u podrumu. Kad su se htjeli vratiti kući, vidjeli su da i Miki traži papir. Koko se naljutio na Mikiju jer mu nije pomogao kad je otklizao i ostao visjeti s krova. Zlatko i Koko su potjerali Mikiju, a Koko je u pomoć pozvao svog starog prijatelja Božu i svi su zajedno istraživali. Kad je pao mrak, Zlatko je otišao u podrum i idućeg ga dana nitko nije mogao pronaći. I Božo je otišao u podrum i ni on se nije vratio. Koko je otišao kod Mikija koji mu je rekao da su njegov tata i stric htjeli otkriti što se nalazi u podrumu i da je tamo bilo puno zlata. Miki je priznao da je pomogao tati i stricu, ali od sada će pomagati Koku. Kad je pao mrak, Mikijevi tata i stric htjeli su ukraсти zlato, ali u podrumu ih je čekala policija koja ih je uhilita. Koko i Miki su u podrumu pronašli Vinceka, bivšeg vlasnika kuće, koji je kod sebe imao Zlatka i Božu i na kraju ih je pustio. Vincek je počeo pričati o sebi i svojoj kćeri i kako su se svađali. Vincekova kći zapravo je bila Božina mama. I tako je Koko riješio tajnu i dospio na televiziju. Ja volim tu priču. Bila je pomalo strašna, ali ja ponekad volim kad je strašno.

Lea Pražak, 5. r., Oftringen

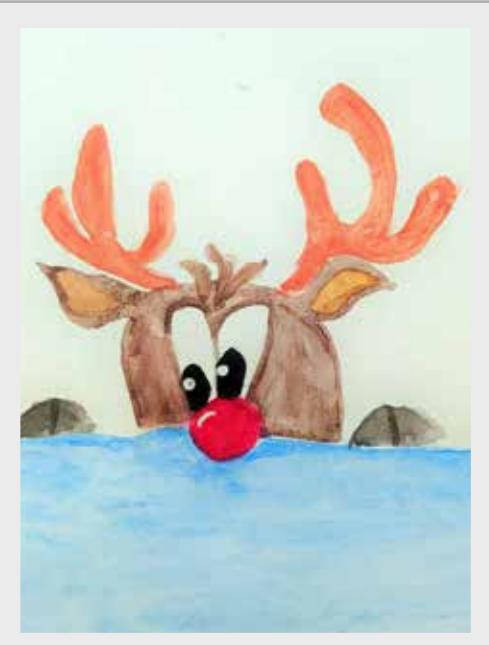
Filip Martinović, 2. r., Liestal

Dario Rossi, 1. r., Uster

Lea Gregorović, 6. r., Rheinfelden

Marta Jelaš, 5. r., Naters

Leona Martinović, 3. r., Rheinfelden

Luka Slavicek, 3. r., Rothrist

Petar Radoš, 4. r., Liestal

Antonija Šišić, 1. r., Rothrist

Kad bih bila

Kad bih bila dan u tjednu, bila bih petak jer nakon petka počinje vikend.

Kad bih bila mjesec u godini, bila bih studeni jer je u studenom moj rođendan.

Kad bih bila godišnje doba, bila bih jesen jer je u njoj studeni.

Kad bih bila grad, bila bih Požega jer u Požegi žive moji baka i djed.

Kad bih bila država, bila bih Hrvatska jer je najljepša.

Kad bih bila jezik, bila bih hrvatski jer ja volim pričati hrvatskim jezikom.

Kad bih bila sport, bila bih boks jer ga treniram.

Kad bih bila osjećaj, bila bih sreća jer volim kad sam sretna i želim da svi budu sretni.

Sara Topalović, 1. r., Menziken

Kad bih bila superjunakinja

Kad bih bila superjunakinja, zaustavila bih rat između Rusije i Ukrajine. Razgovarala bih s obje države i pitala ih: „Zašto vi ratujete?“ Tada bih saznala tko je dobar, a tko nije i smislila bih način na koji mogu zaustaviti rat. Zaustavila bih sve ratove u svijetu, a ne samo rat u Ukrajini.

Kad bih bila superjunakinja, pomogla bih svim siromašnima. Pobrinula bih se da imaju hranu, piće, odjeću i obuću.

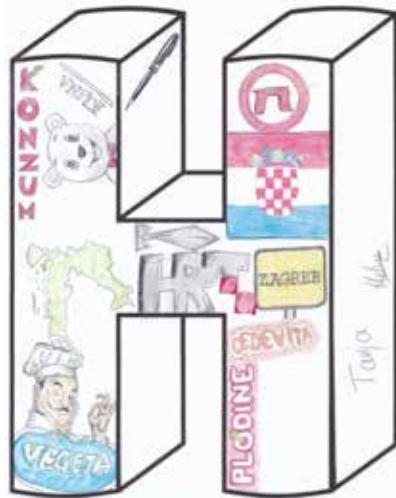
Barbara Baraban, 4. r., Emmenbrücke Riffig

MOJA DOMOVINA

Akrostih o Vukovaru

Vuka teče gradom.
rušen je u boli.
kolona hoda.
staje sjećanje.
ukovar živi vječno.
dica ugošćuje podignuti grad.
Rat je gotov, grad živi.

Katarina Levaković, 6. r.,
Brunnmatt Basel

Helena Blažinić i Tanja Neff,
8. r., Kappeli

Hum

Hum je najmanji grad na svijetu.
njemu živi 17 stanovnika.
Moja želja ga je jednom posjetiti.

Zvonimir Vitez, 4. r., Luzern

Maja Šimić, 8. r., Arbon

Oh, ti moje more

Oh, ti moje more
uvijek kad ti stignem
moje srce kuca od uzbudjenja.
Vidim prekrasnu plavu vodu
i odmah mi dođu u sjećanje
sve one lijepе uspomene na moru.
Želim ti što više biti u blizini.

Manon Schallehn, 7. r., Luzern

Sven Bilobrk, 8. r., Emmenbrücke Riffig

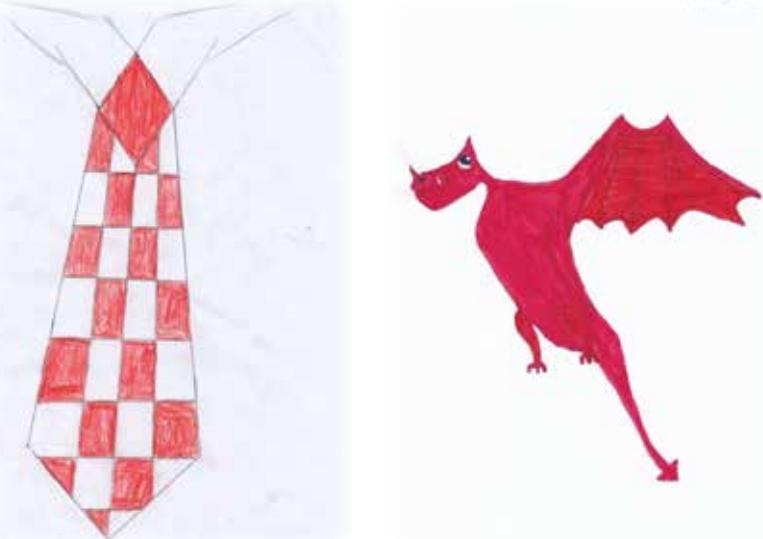

Čiovo

Čarobno je na mom Čiovu.
Zvrsne plaže su na otoku.
Otok Čiovo je najljepši otok.
Eličanstven je zalazak sunca na mom otoku.
Či moje uživaju kad sam na svom ljubljenom
Čiovu.

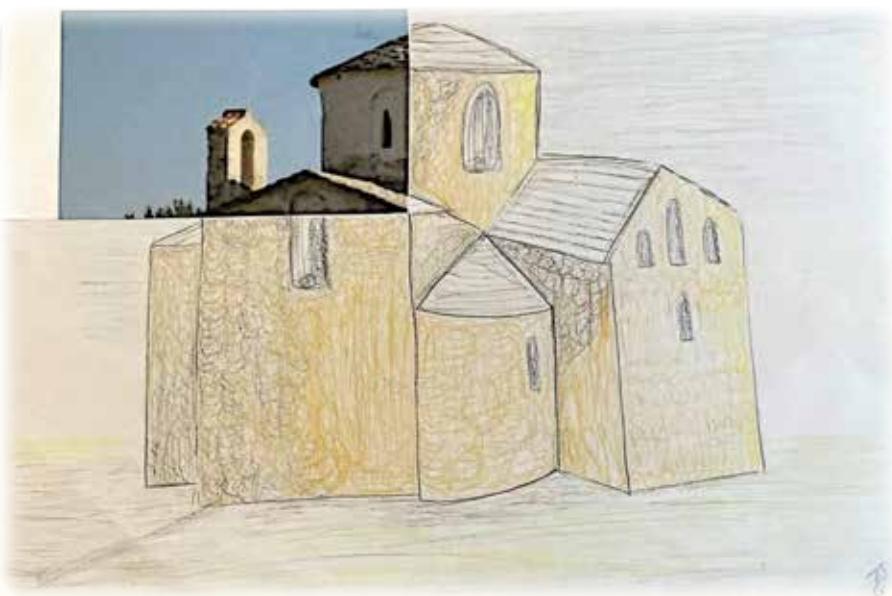
Veronika Grganović, 8. r., Zug

Leon (3. r.) i Niko (7. r.) Bukovac, Mia (5. r.) i Luka (7. r.) Horvat-Puzak,
Viktor Ivan (4. r.) i Maksim Lav (6. r.) Malenica, Müchenbuchsee

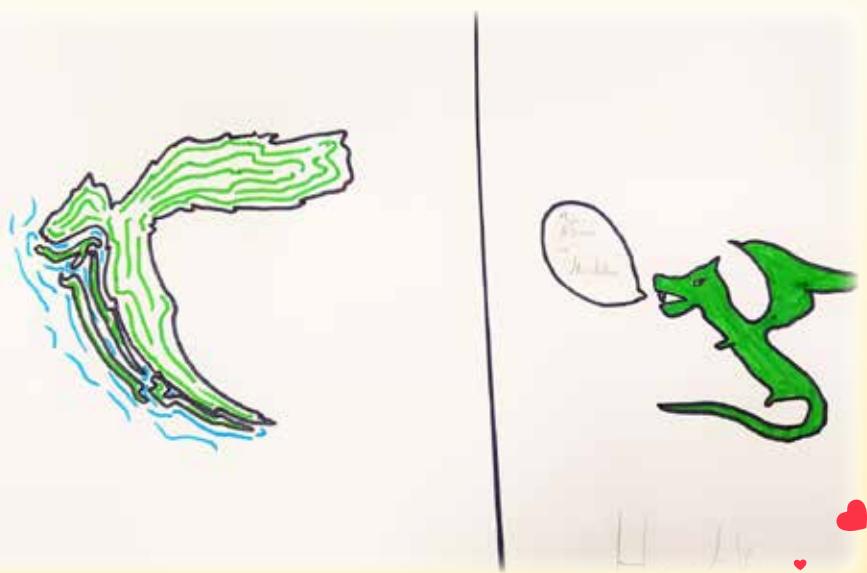

Jan Marijanović, 5. r., Ženeva

Mia Jemrić, 7. r., Küsnacht

Tea Stričan Quintas, 8. r., Zug

Igor Brezonjić, 4. r., Yverdon-les-Bains

Prošlo ljetо u Splitu

Danas je zadnji dan škole. Već se veselimo odlasku na more u Split. Nakon duge vožnje, napokon smo stigli kod strica i strine u kuću. Usput smo još nakratko stali u trgovinu, a nakon toga smo svi zajedno sjeli za vanjski stol i uživali u zalasku sunca. Kad sam legao u krevet, toliko sam se veselio sutrašnjem odlasku na plažu. Kad sam se probudio, svi su još spavali pa sam napravio kavu i doručak za obitelj. Napokon su svi doručkovali pa smo krenuli na plažu. Primjetio sam da nema puno ljudi na plaži i da je more bilo hladnjikavo. Skinuli smo se i skočili u more. Nakon plaže, krenuli smo kući pa kasnije do strine i strica u goste. Naš je stric preporučio restoran koji se zove Bracera pa smo tamo krenuli s njima. Morali smo se voziti do Omiša. Na putu sam video prelijepu plažu. Kad smo stigli, odmah smo naručili jelo. Ja sam naručio lignje koje su bile najbolje koje sam ikada jeo. Nakon jela, primjetili smo da za stolom pokraj nas sjedi jedna hrvatska nogometna legenda. Bio je to Igor Štimac! Pitali smo ga možemo li se fotografirati s njim, a on je pristao. Nakon uzbudljivog posjeta restoranu krenuli smo natrag u Split. Dva dana poslije toga, posjetili su nas naši susjedi iz Švicarske. Oni su uspjeli iznajmiti mali stan ispod nas pa smo se s njima družili tjedan dana. Susjede smo vodili u restoran Braceru i posjetili Split, Ričice, Imotski itd. Ljetovanje se bližilo kraju, a mi to nikako nismo htjeli. Odlučili smo još dva dana provesti u Dubrovniku. Vožnja uz obalu bila je lijepa. Nakon dva sata vožnje, stigli smo u Dubrovnik. Pozdravili smo se sa susjedima jer su oni otišli na drugi put. U Dubrovniku smo posjetili mog polubrata Mislava i kod njega smo prenoćili. Prije noćenja, na plaži smo se zabavljali na dasci za jedrenje. Sutradan smo razgledali tvrđavu, a poslijepodne smo se popeli na Srđ. Srđ je brdo iznad Dubrovnika i s njega smo imali fantastičan pogled na cijeli Dubrovnik. Nažalost, došlo je vrijeme da krenemo natrag za Švicarsku. Stali smo još jednom u Split po ostale stvari, a došao nam je i moj polubrat Ante u posjetu. Može se reći da smo imali prelijepi odmor u Splitu.

Maksim Lav Malenica, 6. r., Münchenbuchsee

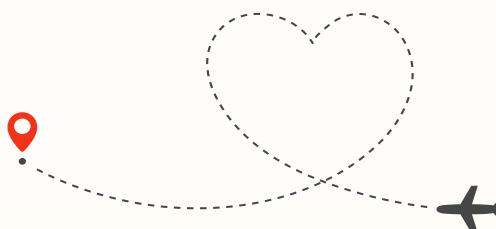
Putovanje hrvatske dopunske škole

Grupa učenika iz hrvatske dopunske škole ide na ekskurziju u Hrvatsku. Plan je ostati 5 dana. Idu dvije grupe i ukupno 16 djece. Smještaj i noćenje je u hotelu u Splitu.

Prvi dan boravka planira se obići Split. Veselimo se što ćemo posjetiti Dioklecijanovu palaču, splitsku Rivu, Marjan i Hajdukov stadion na Poljudu. Drugi dan idemo u Sinj, Knin, Trogir. Treći dan smo u Omišu i Makarskoj. Četvrti dan idemo trajektom na otok Hvar. Peti dan je povratak u Švicarsku. Na povratku svraćamo u grad Zadar.

Nadamo se dobrom provodu i da ćemo moći putovati i iduće godine.

Lara, 6. r. i Gabriel Prcela, 8. r., Horgen

Hrvatska škola

Volim ići u hrvatsku školu jer тамо видим своје пријатеље и зато јер се учи о својој домовини. Volim када учимо о хрватској повијести. Rado bih учио још о Домовинском рату и о спорту. Ne volim када у школи имамо граматику коју не разумјем. Volim и на задњем сату играти društvene igre i nogomet s razredom.

David Mamić, 8. r., Kappeli

Elena Bilobrk, 7. r., Emmenbrücke Riffig

Jedna subota u

Napokon idemo kod bake i dide!

Kroz prozor sam vidjela velike . Uzela sam svoj i fotografirala ih. Nakon par stigli smo kod

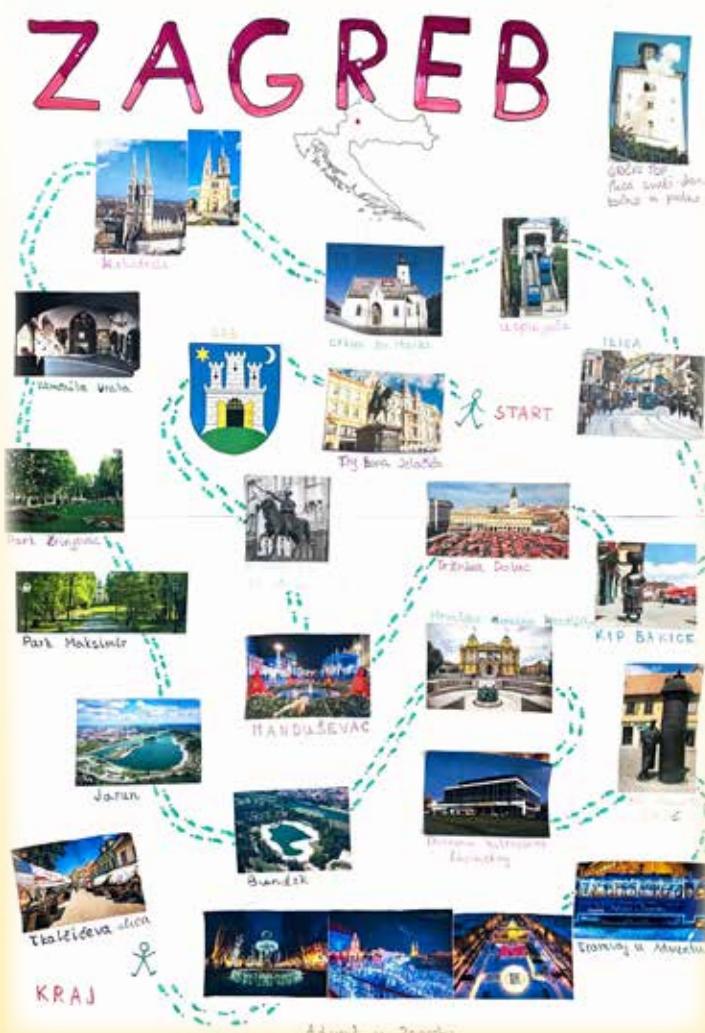
Baka je za nas napravila

Nakon što smo jeli, otišli smo do

Kad smo stigli , cdmah smo se svi spremili za

To je ukratko bio opis jednog ljetnog dana u

Laura Tunjić, 8. r., Langenthal

Luna Blažak, 7. r., Nussbaumen

SLOBODNO VRIJEME

Moj hobi

Zovem se Mia, imam osam godina i idem u drugi razred. Moj najdraži hobi je trčanje. Volim treninge, ali mi je najljepše kad idem na natjecanja. Moja ekipa i ja često osvajamo prva mjesta. Kad trčimo štafetu, ja uvijek trčim zadnja jer sam najbrža. Jako sam ponosna kad dojurim prva do cilja. Posebno me veseli kad sve zajedno stanemo na postolje za prvo mjesto te nam oko vrata stave zlatnu medalju. U ožujku smo pobijedile na kantonalm natjecanju i idemo na državno natjecanje. Da ste samo vidjeli kako smo bile sretne! Vrištale smo i skakale od sreće. Na državnom natjecanju trčat ćemo najbrže što možemo. Nadamo se pobedi. Bile bismo jako sretne, možete zamisliti koliko! Sada moramo puno trenirati da budemo u vrhunskoj formi. Poželite nam sreću!

Mia Žonka, 2. r., Arbon

Moja slobodna srijeda

Danas je srijeda i imam cijeli dan slobodno.

Bilo mi je dosadno pa sam svoju Lanu nazvala s maminog i pitala je hoće li ići sa mnom u

Ona je sretno rekla da hoće!

Moja mama nas je odvezla do parka.

Lana i ja igrale smo se na Nakon par sati s ogladnile pa smo uzele koje mi je mama spakirala u . Zahladilo je već pa smo polako krenule

Nina Cvijanović, 7. r. Langenthal

Draga Mateja,

u mojoj školi je sve drugačije. Imam školu od 8:20 do 12:00 sati, a poslijepodne imam od 13:30 do 15:15 sati! Imam puno manje zadaće nego ti. Kod mene ima samo 6 godina u školi, a kod tebe ima 9 godina škole. Na praznicima sam u Livnu kod tebe, a nekada sam cijele praznike kod kuće, a vi se igrate. Ti imaš duže praznike, ali onda kad ja imam praznike ti nemaš.

Emanuela Hrsto, 3. r., Küsnacht

Katarina Gašić, 6. r., Uzwil

Sofija Agata Biuk, Caissy Lovrić i Mateo Šiško, 1. r., Friesenberg

Poštovana moja učiteljice,

ja sam jako dobro i uživam na ljetnim praznicima.

Prošla školska godina mi je jako brzo prošla i nadam se da će iduća trajati malo duže.

Jako mi se svidjela Vaša nastava, puno toga sam naučila.

Prošle školske godine krenula sam u 7. razred. Na početku mi je to bila velika promjena, jer sam morala puno više učiti i bilo je zahtjevno, ali brzo sam se naviknula. Jako sam zadovoljna uspjehom u 7. razredu i spremna sam za iduću školsku godinu.

Ovo ljetno, moja baka, rođaci i ja idemo u Čardak. Tamo ćemo se zabavljati, igrati, kupati i uživati u suncu. Nakon Čardaka, moja obitelj i ja s kumovima idemo u Bašku Vodu, gdje ćemo se također kupati i uživati. Nakon Baške Vode, idemo u posjet drugoj baci.

Nadam se da ste i Vi dobro, i da se odmarate i uživate sa svojom obitelji!

Vaša učenica hrvatske škole,

Sara

Sara Perković, 8. r., Brunnen

Lara Maria Jukić, 2. r., Langenthal

Gabriela Turić, 1. r., Nussbaumen

Pere Aničić, 6. r., Langenthal

Ana i ja na moru

25. kolovoza Ana i ja smo otišle na more. Vozile smo se pola sata u autu, bilo je baš smiješno. Kad smo stigle, tražile smo mjesto za ručnike i kupile si sladoled. More je bilo hladno i osvježavajuće. Srele smo prijateljice i igrale odbojku u moru. Kasnije smo isle na pizzu i piće. Hrana je bila predobra. Na povratku smo slušale glazbu u autu i jele čips. Bilo nam je baš zabavno.

Antonia Mravak, 6. r., Urdorf

Melanie Matić, 3. r., Regensdorf

Vinko Prskalo, 2. r., Urdorf

SREĆA

Na mladima svijet ostaje

Kao osamnaestogodišnjak nalazim se na životnoj prekretnici. Kao dječak naučio sam da se vodim srcem i da uvijek imam svoj stav. U današnje doba često čujem da na nama mladima svijet ostaje, a očekivanja od nas mladih su velika. Svi žive u nadi da ćemo mi donijeti potrebne promjene i da ćemo baš mi iskorijeniti sve ono loše što se nakupljalo stoljećima: sve laži, nepravilnosti, negativnosti. Ta rečenica budi nadu, podiže me iz sivila svakodnevnice, ali me istovremeno ispunjava i strahom da moja generacija neće uspjeti ispuniti sva ta očekivanja.

U današnje doba kada je raznih bolesti sve više, ali i straha za egzistenciju, političke manipulacije i nepoštenja, pa i zla kojem nema kraja, sve to skupa mi se i ne čini kao neka nada u bolje sutra. Budućnost mi se čini prazna, a ne bi trebala biti. Ipak, kao pojedinca najviše me brine današnje stanje među svim generacijama te predrasude među slabijima, bolesnima, siromašnima i ugroženim ranjivim skupinama. Kako zlo raste, javljaju se i te predrasude, a ne bi ih trebalo biti. Nije važno koliko novaca imamo, koliko imovine posjedujemo i koju marku odjeće odijevamo, jer sve je to nevažno i prolazno. To su materijalne stvari kojima trenutno raspolažemo, a zapravo je najvažnije ono što u sebi nosimo, ljudskost i naše srce za pojedince.

Ja, Luka, želim sebi i svima bolje sutra, ljepšu budućnost. Želim nam svima boje, a ne sivilo. Želim ono što olako izgovaramo. Želim mir u svijetu, slobodu kretanja našim gradovima bez straha. Toliko toga želim sebi i drugim ljudima. Da, očekivanja su velika, ali tek sam počeo koračati stazama života.

Možemo li mi mladi promijeniti nešto? Moramo li čekati da ostarimo i postanemo mudriji nego sada ili možemo naučiti iz grešaka starijih i uzeti u naše neiskusne ruke sudbinu svih nas? Već danas, upravo sad to može svatko za sebe odlučiti i preokrenuti sve loše u nešto dobro. Složno i skupa mi mladi možemo graditi našu budućnost u dobrom smjeru i možemo promijeniti tijek, da svijet krene u boljem pravcu. Želim nam svima svijet bez bolesti i ratova, bez straha i predrasuda. Je li dovoljno samo željeti?

Luka Levaković, 11. r., Brunnmatt Basel

Prijateljstvo

Lijepo, ružno.
Slušanje, razgovaranje, zabavljanje.
Prijatelji se trebaju podržavati.
Društvo.

Mia Lorena Mikulić,
6. r., Küsnacht

Katarina Gašić, 6. r., Uzwil

Ela Ravlić, 1. r., Oftringen

Obitelj

Obitelj je sve. Obitelj je srce.
Mi volimo jedni druge.

Helena Sušilo, 4. r.
i Iva Vujević, 3. r., Mettmenstetten

Ljubav

Ljubav - čini se u sekundi kao raj,
ali ako ne cijeniš, bit će kratak i tužan kraj.
Ljubav je kao šećer
Ili jedan dobar film uz večer.

Ljubav je kao list na stablu
Ili most uz rijeku Dravu.
Ona štiti tebe, a i tvoje bližnje.
Ljubav je u svakom slatkom srcu
A vidi se i na sretnom licu.

Ljubav je kao veliki grad
pun sretnih misli i dobrih ljudi,
Neka svatko na svijetu bude sretan sad,
Zato jer ljubav naša srca budi!

Ljubav treba barem dvoje,
Da se grle i vole,
Bez mržnje bit će bolje,
za mir u svijetu djeca mole.

Ljubav ne može biti muka
Jer ti je u srcu jedna velika buka.
Ljubav zahtijeva opraštanje,
i popravlja svako loše stanje.

Ljubav nema boje,
Ali mi je jedna od najbolje emocije moje.
Ljubav je potrebna kao mama i tata svojoj djeci,
Kao ribe svojoj rijeci,
Kao četka kosi,
Koju vjetar nosi,
Kao kreda ploči,
Kao mjesec u noći,
Kao pčela svome cvijetu,
Kao mir našem svijetu.
Kao nebu ptica,
kao ovoj pjesmi kitica.

Gloria Bičvić, 6. r., Iva Dovođa, 5. r.,
Veronika Krajinović, 6. r., Nikola Slavicek, 6.
r., Ana-Marija Šišić, 5. r., Rothrist, Aargau

Kristiano Šimić, 5. r., Rheinfelden

Pjesma o ljubavi

Kada se netko ljubi i grli.
Kada nekome nešto pomogneš.
Ljubav nije nešto za djecu.
Ljubav je lijepa i ljubav je dobra.
Djeca trebaju sretnu ljubav.
Vole se oni što su skupa.
Ljubav je plava.
Ljubav je puna srca.

učenici škole Wasgenring
iz Basela

Na moru

Kad sam bio ja na moru,
kupao sam se u zoru.
Plivao sam kao dupin,
osjećaj je bio fin.
More mi se smijalo,
a ja sam uživao.
Valovi su skakutali,
zamalo su me progutali.
Osjećao sam se kao kod kuće,
a more me stalno vuče.
Valovi su postajali sve veći,
i došao je kraj mojoj sreći.
Rekao sam moru - baj, baj,
iako je more raj.

Noah Dragun, 4. r., Uzwil

Valentina Jelušić, 6. r., Balgach

Lara Maria Jukić, 2. r., Langenthal

Moj Simba

Za vrijeme ljetnih praznika, ostvarila se moja najveća želja. Dobila sam psa. Budući da je postao kralj naših srca, nazvali smo ga Simba. Simba ima tri boje: crnu, bijelu i smeđu. On je pasmine Boston terijer. Kad sam ga prvi put vidjela i pogledala u njegove tamne, velike oči, znala sam da ide s nama kući. Repić mu je jako mali, kao i njuškica. Voli se igrati i Zubima navlačiti konopac. Velika je maza. Kada se vratim iz škole, čeka me pred vratima. Uvijek se veseli kao da me nije vidio sto godina. I ja njemu. Kada ružno sanjam i probudim se, Simba je uvijek kraj mene i više me nije strah. Simba je moj najvjerniji frend.

Nika Petrović, 5. r., Balgach

TO SAM JA

Ovo sam ja - akrostih

J – jež
U – ulica
Eisbahnstrasse
R – ronjenje
O – otok Krk
V – voće/jabuka
I – interes za nogomet
D – Dubica
I – iskren
Ć – čevapi

Juro Vidić, 7. r., Thun

A – ananas
N – Nutella
A – avion
B – Bosna
O – Oreo
Š – šumsko voće /šećerna vata
NJ – nježna
A – ambiciozna
K – krofna

Ana Bošnjak, 7. r., Thun

E – eksperimentiranje
M – mačka/more
A – ambiciozna
B – Božić
O – Oreo
Ž – živciranje
I – iskrena
Ć – čevapi

Ema Božić, 6. r., Thun

L – leptir
U – uspomene
C – cedevita
I – iskrenost
A – avion
B – banana
O – obala
Ž – živa
I – ideja
Ć – čevapi

Lucia Božić, 8. r., Thun

Ne reagiram

Kad bi bili ružni dani
Trebalo bi nešto radit'.
I ti bi mi ponavljala to.
Ja bih govorio: OK,
Evo, sad će, idem.
Ali to nikad ne napravim.
A kad te ja nešto zamolim,
Ti k'o iz topa to učiniš za mene.
A mene ni tri topa ne bi natjerala,
Majko.

Ivano Palac, 3. r., Ženeva

Moj tata

Nikša.
Dobar i velik.
Čuva, igra, voli.
On je najbolji tata ikad.
I snaga.

Maša Poljanić, 2. r.,
Wasgenring Basel

Za majku

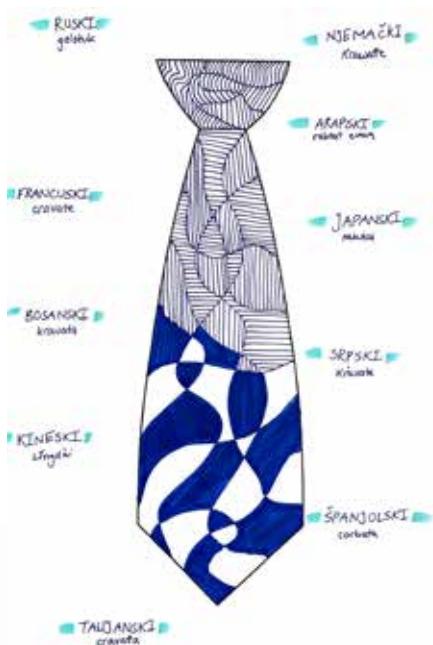
Hvala.
Hvala na tvom vremenu,
Na tvojim riječima,
Na tvom mišljenju
I na iskrenosti.
Hvala za energiju
I zagrljaje mnoge.
Hvala na pomoći,
Što kroz život me vodiš,
Bio to domaći u ponoć
Ili što me na zemlju spustiš.
Hvala.

Ella Romell, 8. r., Ženeva

Moja obitelj

U mojoj obitelji su moja mama, tata, ja i
moj brat. Mi živimo u Švicarskoj. Moja
baba i moj dido žive u Bosni. Ja imam 10
godina i moj brat ima 7. Mi idemo nekad u
kino ili u Njemačku. Mi idemo isto šetati.

Stella Martić, 4. r., Friesenberg

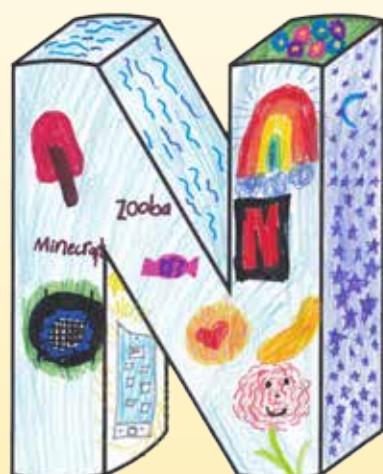

Martina Cifrek, 8. r., Brunnmatt Basel

Mojoj mami Sandri

Svijet si moj.
A često i cijeli svemir.
Najviše zapravo cijela galaksija.
Draga, ma najdraža si mi osoba na
cijelome svijetu.
Radost mi nesebično daješ.
A ovom pjesmom ti želim reći da te
najviše volim.

Antonela Kesten, 6. r., Menziken

Nina Dukić, 2. r., Horgen

**Čestitka hrvatskoj nastavi
u Baden-Württembergu**

TRIDESET GODINA HRVATSKE NASTAVE ZAISTA VRIJEDI PROSLAVITI!

Učenici hrvatske nastave iz Basellanda, Ženeve i Wallisa hrvatskoj nastavi u Baden-Württembergu čestitali su 30. obljetnicu osnutka prigodnom videosnimkom

Piše: Mija Rajić i Mirela Prokeš

Hrvatska nastava u Baden-Württembergu, koordinacija Stuttgart, ove godine slavi 30. obljetnicu osnutka na čemu im, ovom prilikom, od srca čestitamo te želimo uspješan daljnji rad i aktivnost!

Među brojnim izvannastavnim aktivnostima koje su se tom prilikom organizirale u Centru hrvatske nastave u Stuttgartu, naši kolege iz Baden-Württemberga postavili su i izložbu čije je otvorenje ostvareno 11. veljače 2022., a povodom koje su i učenicima i učiteljima hrvatske nastave u Švicarskoj uputili poziv na suradnju.

Na samom kraju programa otvorenja izložbe učenicima koordinacije Stuttgart bila je upućena digitalna čestitka kojom drugi učenici hrvatske nastave diljem svijeta, pa tako i učenici iz Švicarske, čestitaju svojim malim prijateljima i njihovim učiteljima 30. rođendan hrvatske nastave u njihovom kutku zemaljske kugle.

U kreiranju jednog djelića te čestitke sudjelovali su naši učenici s nastavnih mesta Ženeva, Wallis i Baselland pod vodstvom učiteljica Mirele Prokeš i Mije Rajić.

Sretan rođendan!

Šetnja godišnjim dobima

PLEŠU, SVUDA PLEŠU BIJELE PAHULJE

Početak veljače, neki prije, a neki nakon zimskih sportskih praznika, učenici nastavnih mesta Rapperswil, Opfikon, Sargans te Pfäffikon obilježili su dvodnevnim integriranim danom čija je tema bila zima pa su sve aktivnosti bile zimske, a učenici su o zimi učili i sa zimom se igrali

Piše: Manuela Obad

Učenici prvih razreda zaigrali su memory sa zimskim pojmovima uočavajući u njima slova koja su dosad naučili. Usljedio je zimski labirint, a zatim i vježba uočavanja razlika na zimskim predmetima. Na kraju dvosata odredili su redoslijed sličica u slikopriči, ispričali je svojim riječima pa obojali zimskim bojama.

Učenici drugih, trećih, četvrtih, petih i šestih razreda po ulasku u učionicu zavukli su svoje ručice u zagonetnu kutiju i izvukli zimske sličice. One su ih podijelile u dvije skupine u kojima su zatim pokušavali rješiti zagonetke. Rješenja svih zagonetki bila su pogoda... zimska, a pojmu zime učenici su tada pridružili još neke zimske asocijacije.

Usljedio je rad u skupinama. Trebalo je složiti zimske rečenice vodeći računa o redoslijedu riječi u rečenici.

Budući da se tih dana obilježavao Svjetski dan čitanja naglas učenici u nastavnim mjestima Sargans i Pfäffikon dobili su još jedan zadatak. Rečenice su čitali naglas, ali kao bake i djedovi, kao bebe, kao stranci, jako tiho pa vrlo glasno. Čitali smo, ali se i smijali.

Nakon analize rečenica, učenici drugih, trećih i četvrtih razreda rečenice su obojali zimskim bojama te svakoj pridružili crtež pa je tako nastala zimska slikovnica.

Učenici petih i šestih razreda ipak su dobili zahtjevniji zadatak, oni su opisali zimsko jutro, a u sastavku se trebali iskoristiti barem 10 zimskih pridjeva.

No da o zimi ne bi učili samo u školskoj učionici, onu najbolju, zimsku učionicu u prirodi učenici su iskoristili za potragu za zimskim blagom. A kakvo je zimsko blago i kako priroda izgleda zimi, saznali su i pospremili u zimsku košaricu.

No priča o zimi tu nije bila završena. Na idućem satu za tjedan dana svi su učenici zaigrali igru Pogodi naslov te pokušali odgjetnuti naslov jednog... zimskog filma.

Svoju priču o zimi ispričao im je i jedan zaigrani, pomalo nepromišljeni snjegović u lutkarskome filmu Srce u snijegu. Bio je to mnogima prvi lutkarski animirani film. Dvosat je završio pak izradom pogađave već... zimskog stripa.

Ciljevi integriranog dana su lakše zapamćivanje i povezivanje novoga znanja, bogaćenje učeničkog iskustva, razvijanje suradničkog učenja i rješavanja problema, poticanje samostalnog i suradničkog istraživanja promjena u neposrednoj okolini zimi i njihov utjecaj na život životinja, biljaka i ljudi te proširivanje rječnika učenika. Osim hrvatskim jezikom, učenici su o zimi govorili i zimi pristupili kao temi slikovnice (Likovna kultura), promjeni koja nas okružuje (Priroda i društvo), temi lutkarskog animiranog filma (Medijska kultura).

Laura Rajič, 3. r., Liestal

U potrazi za zimskim blagom u Sargansi

Učenici iz Villars-sur-Glanae na stazi Sentier des Sculptures

NEOBIČNA JESENSKA ŠETNJA ŠUMOM

Posjetili smo šumsku stazu u kantonu Fribourg za koju kažu da je nastanjuju neobični predmeti, životinje i bića iz bajke

Piše: Mirela Prokeš

Urano jutro, 25. rujna 2021., na samom početku ove školske godine, učenici hrvatske nastave u Villars-sur-Glaneu zaputili su se u avanturu, praćeni roditeljima i učiteljicom, Mirelom Prokeš.

Cilj nam je bio pronaći tajanstvenu šumsku stazu za koju smo čuli da je nastanjuju ne samo životinje svih mogućih vrsta i oblika već i fantastična bića iz bajki. I doista, na stazi Sentier des Sculptures, nadomak sela Sorens, u to sunčano jesenje jutro, pronašli smo ne samo obećana bića već i mnogo, mnogo više – napola pojedenu jabuku, knjigu, pero i tintarnicu, šumsko prijestolje, indijanski totem, staru papuču pa čak i snjegovića Olafa iz poznatog crtića Frozen. Pitate se kako je to moguće i u kakvom smo se to izmišljenom svijetu bajki zatekli?

Riječ je o poznatoj šumskoj stazi koja se proteže u duljini od 3 kilometra kroz šumu Dibaly u kantonu Fribourg, a koju su proslavila najrazličitija bića, životinje i predmeti izrađeni od punog drveta, nastali vrijednim rukama švicarskih i inozemnih umjetnika.

Na tajanstvenoj šumskoj stazi

Učenici hrvatske nastave u Villars-sur-Glaneu imali su tako priliku prošetati šumom i razgledati galeriju najrazličitijih bića i predmeta koji bude maštu i izazivaju divljenje, pozivajući pritom djecu i odrasle da poštuju šumu i sve što živi u njoj te brinu za okoliš u kojem se nalaze.

Iskoristili smo priliku i da, u predahu od šetnje, zastanemo pored nekih bića te ispričamo pokoju priču – poneku je znala učiteljica, a poneku djeca. Gledajući pred sobom impresivne drvene kipove, okruženi tajanstvenim zelenilom šume, bili smo spremni povjerovati da je svaka priča istinita.

Na samom kraju šetnje uživali smo u pikniku, razgovoru i igri u šumskom ugođaju, željno iščekujući sljedeće avanture koje nam donosi nova školska godina.

Pronašli smo knjigu, pero i tintarnicu

Adventske aktivnosti u hrvatskoj nastavi

ADVENTSKI KALENDARI ZA RODITELJE

Učenici nastavnih mesta Zug, Menziken, Emmenbrücke Riffig, Brunnen i Luzern svojim su roditeljima izradili adventske kalendare ljubavi i zahvalnosti

Piše: Marta Obad

Prosinac je i ove godine u našoj nastavi, kao što mu i priliči, obilovao različitim adventskim aktivnostima. Učenici su glumili u šaljivim božićnim igrokazima, izrađivali božićne anđele i gledali božićne filmove. Međutim, ove školske godine pripreme za mjesec darivanja započele su nešto ranije od uobičajenog. Učenici nastavnih mesta Zug, Menziken, Emmenbrücke, Brunnen i Luzern već su u studenom započeli s radom na adventskim kalendarima kojima su darovali svoje roditelje. Smisljajući tekstove malih poruka kojima su roditeljima zahvalili na svemu što za njih čine ili im objasnili zašto ih vole, učenici su zaista uživali. Svoje adventske kalendare pažljivo su sakrili u svojim domovima i darovali ih roditeljima 1. prosinca. Malim porukama ljubavi i zahvalnosti, u vremenu iščekivanja Božića, oduševili su svoje roditelje. Na školskoj mrežnoj stranici pročitajte neke od 24 poruke koje su učenici osmisliili i prosudite sami postoji li ljepši poklon koji jedno dijete može pokloniti svojim roditeljima.

Adventski kalendar za roditelje

U blagdanskom ozračju

SRPANJ

- 5. 7. 2021. piknik učenika i roditelja u Villars-sur-Glane-u

KOLOVOZ

- ljetni odmor učenika

RUJAN

- Pozdrav jeseni - šetnja šumom i izrada životinja od plodova jeseni u Thurgau i St. Gallenu
- projekt *To sam ja - Upoznajmo jedni druge* u mjestima Oftringen, Brunnmatt, Wasgenring, Liestal i Rheinfelden
- 15. 9. 2021. posjet kantonalnog predstavnika nastavi u Baselu (Wasgenring)
- 17. 9. 2021. likovna radionica na temu *Glagoljica - staro hrvatsko pismo* u Villarsu, Ženevi, Natersu, Veveyu i Yverdonu

LISTOPAD

- obilježavanje Svjetskog dana kravate 18. listopada u svim kantonima u kojima se održava hrvatska nastava
- obilježavanje Mjeseca hrvatske knjige - poticanje čitanja na hrvatskom jeziku nakon kojeg su učenici likovno izražavali doživljeno u Oftringenu, Brunnmattu, Wasgenringu, Liestalu i Rheinfeldenu
- jesenske radionice u svim nastavnim mjestima
- legende o istarskim divovima: *Veli Jože, Orač Dragonja, Istarske rijeke* u Oftringenu, Brunnmattu, Wasgenringu, Liestalu i Rheinfeldenu

STUDENI

- 1. 11. 2021. obilježavanje blagdana Svih svetih i Dušnog dana u svim nastavnim mjestima
- 9. 11. 2021. obilježavanje svjetskog dana izumitelja: *Hrvatski izumitelji* - dokumentarni film o Nikoli Tesli, slikovnica Maje Jerčić *Nikola Tesla - ispred budućnosti* u Oftringenu, Brunnmattu, Wasgenringu, Liestalu i Rheinfeldenu
- 18. 11. 2021. obilježavanje 30. obljetnice Dana sjećanja na žrtvu grada Vukovara i Škabrnje u svim nastavnim mjestima
- 23. 11. 2021. službeni posjet ministra vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske dr. sc. Ranka Grlić Radmana - sudjelovanje na domjenku Veleposlanstva RH u Bernu

PROSINAC

- početak nastave u nastavnim mjestima Rapperswil, Opfikon, Sargans i Pfäffikon
- 6. 12. 2021. - obilježavanje Nikolinja u svim nastavnim mjestima uz druženje, radionice, čitanje pjesama, izvođenje igrokaza u svim nastavnim mjestima
  - Božićne radionice: Oftringen, Basel - Brunnmatt, Basel - Wasgenring, Liestal i Rheinfelden: izrada božićnog drvca, abeceda Božića, učenje hrvatskih božićnih običaja te uvježbavanje tehnika slušanja s božićnom tematikom
  - St. Gallen, Balgach, Uzwil, Arbon - izrada božićnih čestitki
  - Naters - likovna radionica na temu Božić i

zimski praznici te izlet na klizanje u litschi Arenu, Brig

- radionice izrade adventskih kalendara za roditelje u školama Zug, Menziken, Emmenbrücke Riffig, Emmenbrücke Meierhöfli, Luzern i Brunnen

SIJEČANJ 2022.

- društvena igra *Čiri biri bajka*, čitanje hrvatskih autorskih i narodnih bajki u Oftringenu, Brunnmattu, Liestalu i Rheinfeldenu
- čitanje anegdota i bajki iz hrvatske narodne književnosti, oslikavanje bajki i osmišljavanje priča i igrokaza s modernim likovima i motivima po uzoru na narodnu književnost u mjestima Zug, Menziken, Emmenbrücke Riffig, Brunnen i Luzern
  - zimske radionice
- medijska kultura: *Profesor Baltazar* u Oftringenu, Brunnmattu, Wasgenringu, Liestalu i Rheinfeldenu

VELJAČA

- početak nastave u mjestima Horgen, Kappeli, Küsnacht, Mettmenstetten, Friesenberg, Uster, Oftringen, Regensdorf, Wohlen, Nussbaumen Rothrist (Aargau), Bern (Bern), Langenthal (Bern), Münchenbuchsee (Bern) i Thun (Bern)
- integrirani nastavni dan Zima u nastavnim mjestima Rapperswil, Opfikon, Sargans i Pfäffikon
- 2. i 4. 2. 2022. Svjetski dan čitanja naglas u nastavnim mjestima Sargans i Pfäffikon
- 7. – 11. 2. 2022. likovna radionica *Moja karta Hrvatske* učenika HN u Villars-sur-Glaneu, Ženevi, Natersu, Veveyu i Yverdonu
  - 14. 2. 2022. obilježavanje Valentinova obradom prikladnih književnih tekstova sa svim uzrastima

- hrvatski valentinovski običaji, izrada licitarских srdaca od kartona

- 14. – 18. 2. 2022. likovna radionica *Valentinovo – Licitarško srce* učenika u Yverdon-les-Bainsu:

• obilježavanje Mjeseca hrvatskog jezika: Noć čitanja *Čitamo priče hrvatskih pisaca* u mjestima St. Gallen, Balgach, Uzwil, Arbon prigodni kviz znanja za učenike 2. razine u Zugu, Menzikenu, Emmenbrücke Riffigu, Brunnenu i Luzernu

- igre i aktivnosti (sinonimi, antonimi, povijest hrvatskog jezika kroz igru, od slova do riječi, glagoljica kroz igru *Crni Petar*) u Bernu
  - projekt suradnje hrvatske nastave u Rothristu s OŠ „Grigor Vitez“ u Osijeku Mjesec sjećanja na dječeg pisca Grigora Viteza u Bernu

• suradnja učiteljica hrvatske nastave Mije Rajić i Mirele Prokeš: *Videočestitka Hrvatskoj nastavi u Baden Württembergu* povodom 30. godišnjice njihova postojanja

- medijska kultura: dokumentarni film *Hrvatski izumitelji: Faust Vrančić*, hrvatskiigrani film: *Vuk samotnjak* (Brunnmatt i Liestal), *Vlak u snijegu* (Wasgenring), *Družba Pere Krvžice* (Rheinfelden i Oftringen), *Koko i duhovi* (Liestal i Oftringen)
  - 28. 2. 2022. fašnik u nastavnom mjestu Rapperswil

OŽUJAK

- priprema literarnih i likovnih radova za školski časopis u nastavnim mjestima Uster, Oftringen, Regensdorf, Wohlen i Nussbaumen
- projektna radionica *Projektno cvijeće* i projekt *Brošura jednog hrvatskog grada* u mjestima Oftringen, Brunnmatt, Wasgenringu, Liestalu i Rheinfelden
- projekt *Hrvatski otoci - biseri Jadran* (suradnja među skupinama u školama Zug, Menziken, Emmenbrücke Riffig, Emmenbrücke Meierhöfli, Luzern i Brunnen)
- 11. – 17. 3. 2022. *Dani hrvatskoga jezika* u nastavnim mjestima Rapperswil, Opfikon, Sargans i Pfäffikon
- likovno-literarna radionica *brisane poezije* u mjestima Horgen, Kappeli, Küsnacht, Mettmenstetten, Friesenberg
- 21. – 25. 3. 2022. *Prvi dan proljeća* u nastavnim mjestima Rapperswil, Opfikon, Sargans i Pfäffikon

TRAVANJ

- početak nastave u kantonu Ticino u mjestima: Giubiasco, Biasca, Massagno, Mendrisio i Ascona
- obilježavanja Uskrsa u svim nastavnim mjestima hrvatske nastave prigodnim radionicama
  - obilježavanje *Dana planeta Zemlje*
  - 6. 4. 2022. susret učenika HN Ženeva s predsjednikom Republike Hrvatske Zoranom Milanovićem u Ženevi
  - 22. 4. 2022. obilježavanje *Dana hrvatske knjige* u Asconi

SVIBANJ

- obilježavanja Majčina dana u svim nastavnim mjestima hrvatske nastave
- obilježavanja Dana državnosti Republike Hrvatske u svim mjestima uz prigodne radionice
  - obilježavanje Međunarodnog dana obitelji u nastavnim mjestima Rapperswil, Opfikon, Sargans i Pfäffikon, Biasca i Giubiasco
  - radionice hrvatskog znakovnog jezika u kantonu Ticino

LIPANJ

- održavanje radionica za kraj školske godine u svim nastavnim mjestima
- radionica *Hrvatski izumi* u mjestima Horgen, Kappeli, Küsnacht, Mettmenstetten, Friesenberg
- kraj lipnja 2022. zajedničko druženje učiteljice, roditelja i djece u svim nastavnim mjestima
- organizacija zajedničkih izleta

SRPANJ

- radionica *Ljeto i turizam* u mjestima Horgen, Kappeli, Küsnacht, Mettmenstetten, Friesenberg

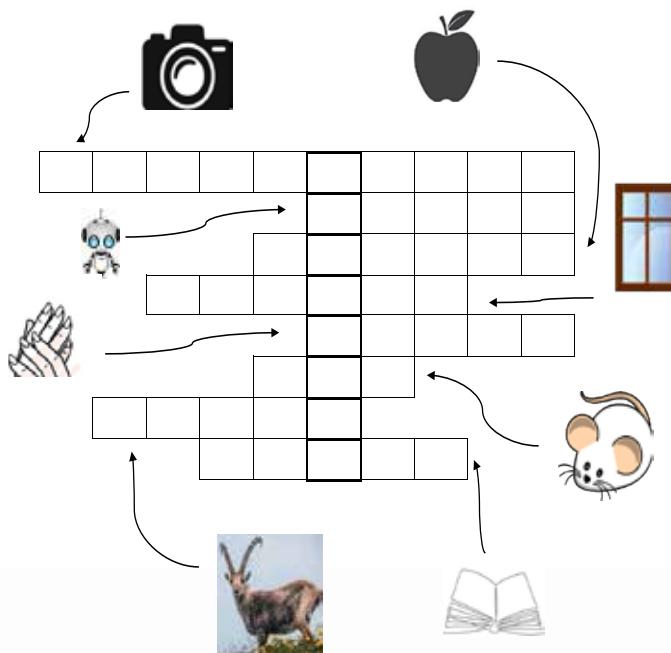
ENIGMATIKA

Pronađi sljedeće pojmove u
osmosmjerki:

IGRA
DUGA
ŽIRAFА
GUMICA
SLADOLED
KNJIGA
RIS
MALI
GORA

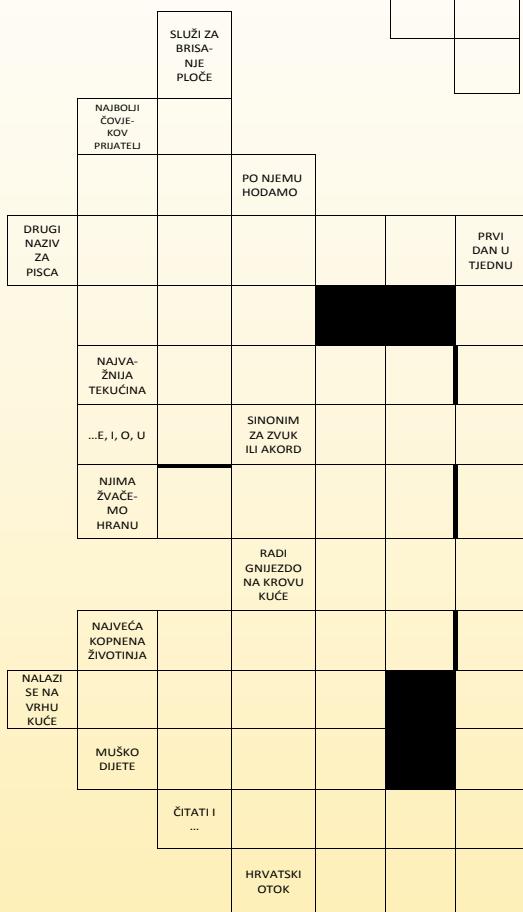
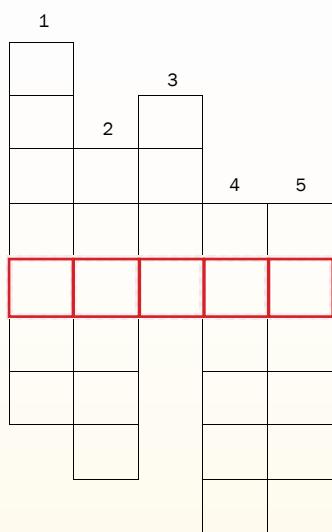
A	G	I	NJ	K
V	I	G	R	A
D	Ž	B	I	NJ
E	U	D	S	L
V	NJ	G	L	O
G	U	O	A	A
U	M	R	D	F
M	F	A	O	A
I	B	P	L	R
C	M	L	E	I
A	U	O	D	Ž

Upiši riječi sa sličica i dobit ćeš ljetni
pojam.

Riješi križaljku i dobit ćeš ime
najvećeg hrvatskog poluotoka.

1. Država koja ima najveću morskou granicu s Hrvatskom
2. Hrvatski nacionalni park u Gorskom kotaru
3. Otok u blizini Dubrovnika koji ima jezero i špilju
4. Četvrti mjesec u godini
5. Glavni grad Hrvatske

Riješi rebuse

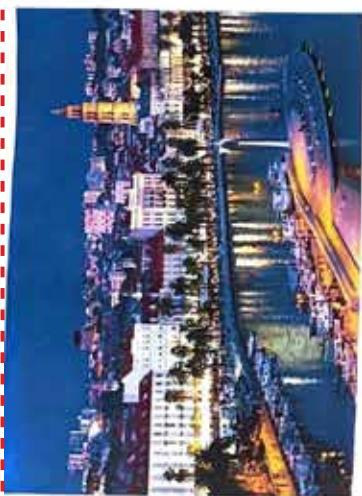
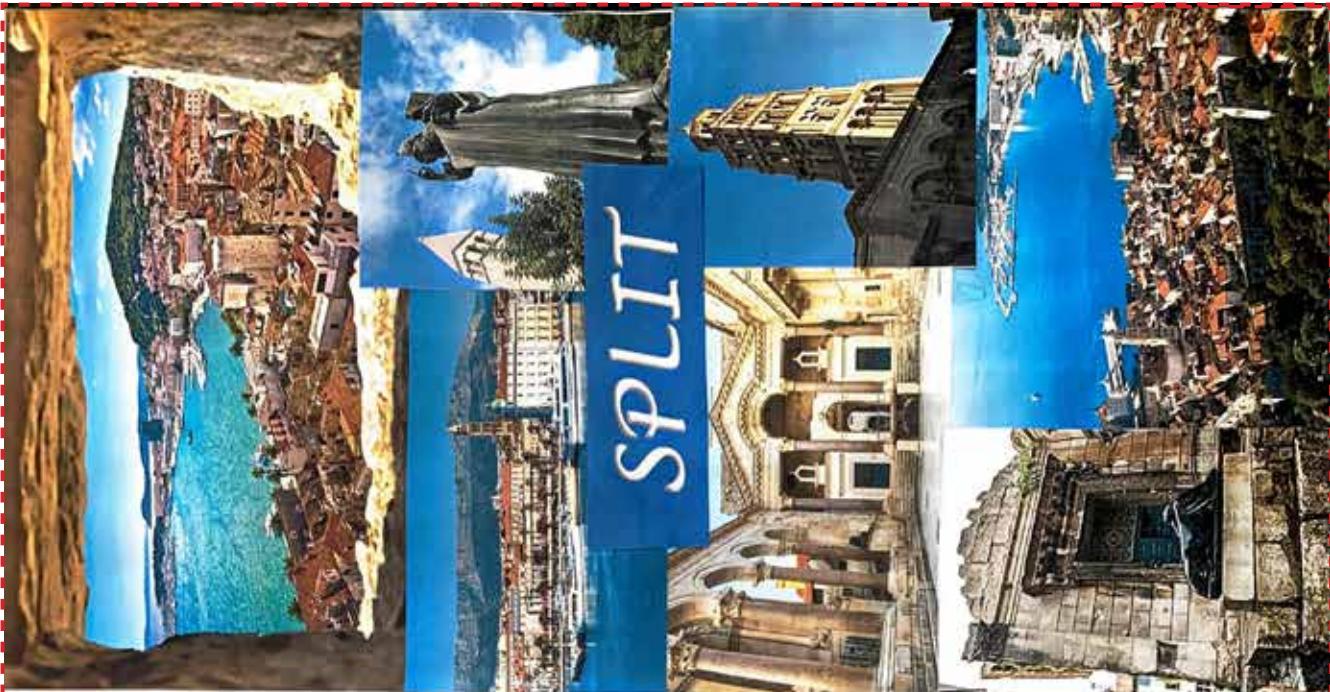
100 + = _____

B + I = _____

S + V = _____

STOP + ALO = _____

S + = _____

Poznati stanovnici

U gradu Splitu je rođeno puno poznatih osoba. Neke od njih su:

Boris Dvornik - ghumac
Franz von Suppé - poznati slavljadatelj bečke opere
Jakov Gotovac - slavljadatelj i operni dirigent
Marko Marulić - otac hrvatske književnosti
Blanka Vlašić - atljetičarka

Mnogi pjevači:
Oliver Dragojević
Petar Grašo
Gibonini
Severina
Dino Dvornik...

U Splitu se održavaju mnogi festivali, manifestacije i sajmovi.
Splitsko ljetno je festival utemeljen još 1954. g.

Stare splitske četvrti su bile:

- Grad
- "Varosi" (predgrađa): Veli Varoš, Dobrići, Manuš i Lučac

Danas Split ima 27 gradskih katarata:

Bučvice, Blatnine-Skrape, Bol, Brda, Grad, Gripe, Kocunari, Kimanj, Ldave, Lovret, Lučac-Manuš, Mejaši, Meje, Mertojak, Nestanovaci, Proklite, Pijanke, Ravne nijve, Sirobija, Spanut, Split 3, Sućidari, Šmeđe, Trstenik, Varoš, Visoka, Žrnjan

= odreži

= savij

Znamenitosti grada Splita

Diokecijanova pavač
Antička palaća koju je
305. g. sagradio rimski
car Dioklecijan.

Splitska katedrala
U narodu je poznata
kao katedrala sv. Dujma
To je najstarija katedrala
u svijetu.

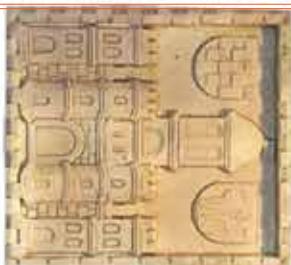
Dan
grada:
7. svibnja

Broj
stanovnika
178'492

Površina:
79,38 km²

Od 1909. g. ime Split postaje službeno ime grada. Postoji nekoliko priča o podrijetlu imena grada Splita:

- Grčki "Aspalathos" - ime grma
- Grčki "Spalatos" - velika palaća
- Latinski "Spalatum"
- Takođanski "Spakato"

Izradio: Leo Errol, 8. r., Nussbaumen

Prokuratorie
Trg Republike okružen s
tri strane neorenensansom
zgradačima.

Spomenik Građuru Ninskam

Peristil
Trg ispred katedrale
sv. Dujma koji zbg
odvjeće akustike služi
kao prirodna pozornica.

Gradski stadion Poljud
"Poljudska ljetopica"
Izgrađen je 1979. g.
u obliku školjke.

Split je utemeljen u 3. ili 2. stoljeću pr. kr. kao grčka kolonija Aspálathos. 305. godine je rimske car Dioklecijan izradio svoju palaću. Palaća je postala jezgra grada Splita koji se proširio na okolna naselja.

Split je najveći grad u Dalmaciji, drugi po veličini grad u Hrvatskoj te najveća trajektna luka na hrvatskoj obali Jadrana. Smješten je na poluotoku između Kaštelskog zbijeva i Splitskog kanala.

Split pripada
Splitsko-
dalmatinskoj
županiji

Na grbu grada Splita nalazi se
Dioklecijanova palata i zvonik splitske
katedrale. U vještom gornjem kutu je
povijesni hrvatski grb, a u desnom
gornjem kutku je smješten lik Sv. Dujma.

-7-